ROMA HUKUK ÇIKMIŞ VE ÇIKABİLECEK SORULAR

1) Beklenmedik hal ve mücbir sebep kavramlarını açıklayıp farkları nelerdir? TBK ile karşılaştırınız.

Beklenmedik Hal: Borcun ifasında bir kimsenin kusuru olmadan beklemediği bir olay yüzünden borcunu ifa edememesidir. **Örnek:** Takmak için ödünç alınan kolyenin çalınması halinde kolyeyi iade edememesi.

Mücbir Sebep: Borcun olağandışı bir sebepten dolayı ifa edilememesidir. **Örnek:** Paratoner takılan çatıya yıldırım düşmesi sonucu çıkan yangın

Arasındaki Farklar

- Mücbir sebep dış bir olay iken, beklenmedik hal için böyle bir şart aranmaz. Örneğin bir fabrikada kazan patlaması sonucu çıkan yangın beklenmedik bir olay iken yıldırım düşmesi sonucu, gerekli tedbir alınmış olmasına rağmen çıkan yangın mücbir sebeptir.
- Beklenmeyen olay, borçlunun kaçınamayacağı şekilde borcun ihlaline yol açar iken mücbir sebepte borcun ihlalinden kaçınmama herkes için söz konusudur.
- Beklenmeyen olay hiçbir şekilde tedbirlerle önlenemez iken, mücbir sebepte tedbir alınsa da önlenememe söz konusudur.

TBK'da Durum: TBK bu iki kavramı bazı konularda ayrıma gerekli görmüş bazı konularda ise farkı ayrımı önemsememiştir. Özellikle modern hukukta Trafik Kanununda bu 2 hal önemsenmiştir.

2) Kusur kavramı ve derecelendirilmesini açıkla?

Kusur: Borcun bilerek veya istenerek yerine getirilmemesi ya da dikkat ve özenin gösterilmemesidir. 2'ye ayrılır:

Kasıt	İhmal(TBK Md. 112)
Borcun bilerek veya isteyerek yerine getirilmemesidir. **Örnek:** Kiralanan bisikletin satılıp teslim edilmesi – borç alınan parayı geri vermemek.	Borcun dikkatsizlik ve özensizlik sonucu yerine getirilmemesidir. **Örnek:** Mahareti olmadan(acemice) bir iş yapmak. 2'ye ayrılır. **a) Ağır İhmal:** Kastta eşittir. Herkesin bildiğini bilmemek, yağtığını yapmamak. Örnek: Ameliyatlı hastaya gerektiği anda gerekli ilacı vermeyen kişi. **b) Hafif İhmal(TBK Md. 115):** Dürüst ve dikkatli kişinin yapacağı dikkatsizlik. Örnek: Kötü hava koşullarına rağmen atını otlatmaya çıkaran kişi.

Kusurun Derecesi

- Ceza hukukunda taksirle işlenen suçtan dolayı verilecek ceza failin kusuruna göre belirlenir.
- İhmalde işlenen suçtan kanunun açıkça belirtmiş olması gerekir.
- Bazı suçlar, taksirle işlenemez. Örneğin hırsızlık suçu, dolanlı(hileli) iflas gibi.

3) Maddi ayıp nedir? Açıklayınız.

Borç sırasında edim olan malın yapısında bozukluk eksiklik olmasıdır. Borç temerrüde düşer. Örnek: M B'ye ev yapmaktadır. Bir sonra teslim edecektir. Evi teslim eder ama su boruları, çatı akıtmaktadır. İşte bu durum maddi ayıptır. Yararı azaltır değeri azaltır.

4) Akitlerin oluşumu nasıldır ve kaça ayrılır?

- Akit: Akitler tarafların karşılıklı beyanlarıyla borç ilişkisi meydana getirmesidir.
- Akitler belli sayıda sınırlanmış(numerus clausus) ve rıza şartına bağlı olarak sınıflandırılmıştır.
- Akitler sadece yapıldığı anı kapsamaz geleceği de kapsar. 4' ayrılır
  - **a)** Sözlü Akitler(Stipulatio)
  - **b)** Ayni Akitler(rehin-ödünç-ariyet-vedia akti)
  - **c)** Yazılı Akitler
  - **d)** Rızai Akitler(istisna-hizmet-iş-alım satım-kira-şirket akti)

5) Temerrüt nedir?

Gecikme, mora da denir. Borcun ifasının taraflardan herhangi birisinin, alacaklı ve borçlunun kusuru yüzünden gecikmeye uğramasıdır.

Temerrüdün şartları:

- Geçerli bir borç
- Muaccel(talep edilebilir)
- Vadeye bağlı ise, vadenin gelmiş olması
- Tabii borçlardan temerrüt olmaz.

6) Alacaklının Temerrüdü nedir? Örnekle açıkla.

Alacaklının, borçlunun ifasını haksız yere kabul etmemesidir. Ancak bunun sonucunda borçlu borcundan kurtulmaz, sorumluluğu hafifler. Örneğin kiracının ifa teklifi karşısında ev sahibinin (alacaklının) haklı sebebe dayanmadan kirayı kabul etmemesidir.

7) Borçlunun Temerrüdü nedir? Örnekle açıkla.

Borcun ifasının, borçlu tarafından zamanında gerçekleşmemesi nedeniyle borcun gecikmesidir. Borçlunun borcunu zamanında ifa etmemesidir. Haklı sebebe dayanırsa temerrüt olmaz. Temerrüt faizi ortaya çıkar. Örneğin bir kiracı usulüne uygun zaman ve şekilde borcunu ifa etmezse kendisi temerrüde düşer. Borçluyu temerrüde düşürmek için ihtar gerekli bir şarttır.

8) Sebepsiz Zenginleşme(Condictio) nedir?

- Sebepsiz zenginleşme, "hukuken geçerli bir sebep" olmadan bir tarafın zararına malvarlığında oluşan artıştır.
- Klasik devirde sebepsiz zenginleşmenin 2 şartı vardır: bir malın mülkiyetinin devredilmiş olması ve bu devrin mevcut olmayan bir sebeple yapılması.
- Condictio davasıyla geri istenir.
- Kişi sebepsiz olarak artan malın geri vermekle yükümlüdür. Borcun kaynaklarından birisidir.
- Örneğin; ödenen kiranın, ödemedim sanarak tekrar ödenmesi

9) Institutiones Sistemini ve modern hukuklara etkisini yazınız? TBK'da var mıdır?

- Öğrencilere hukuk öğrenimini kolaylaştırmak için yazılan ve hukuku dallara ayırarak inceleyen hukuk sistemi şu anki Kara Avrupası Hukukunun temelini oluşturur. Kamu hukuk-özel hukuk ayrımı bu sistemle yapılmıştır.
- Corpus Iuris Civiles'in bölümlerinden biridir. Hukuk kuralları anlamına gelir.
- Hukuk bilimine başlangıç konusunda bir ders kitabı niteliğindedir.
- Siyasal, askeri, ekonomik konuları bir bütün olarak ele alır.
- İmparatorun iradesini yansıttığı için kanun gücündedir.
- Modern hukukta da bu ayrım vardır.

Personel(Kişiler) İlişkin	Başlangıç Hükümleri Aile Hukuku Kişiler Hukuku
Res(Eşyalara-Mallara) İlişkin	Borçlar Hukuku Miras Hukuku Eşya Hukuku
Actione(Davalara) İlişkin	Medeni Usul Hukuku İcra ve İflas Hukuku

10) Hukuki ayıp nedir? Açıklayınız.

Malın hukuki durumunda mevcut olan bir düzensizlik yüzünden üçüncü kişilerin o mal üzerinde ayni bir hak iddia etmesidir. Roma'da "Kimse sahip olduğu haktan fazlasını başkasına devredemez" kuralı vardır. Örneğin bir atı ariyet olarak elinde bulunduran kimse malik olmadığı için onun mülkiyetini devredemez.

11) Defi(Exceptio) nedir? 2 örnekle yazınız.

- Davada savunma şekillerinden birisidir.
- Davalıya karşı yöneltilen hakkın saf dışı bırakmaya sağlayan haktır.
- Defiyi kullanıp kullanmamak davalının arzusuna ve bilgisine bağlıdır.
- Roma'da sadece formula usulünde tanınmıştır. Kanuni davada defi yoktur.
- Defi Praetorlar tarafından geliştirilmiştir.
- 3 tür defi vardır: hile, ikrah, zamanaşımı defi.
  a) **İkrah Defi:** Korkutularak sözleşme imzalamış kişinin bu yolla defi hakkını kullanması.
  b) **Zamanaşımı Defi:** Borçlanmanın üzerinden 30 yıl geçmesi halinde, takip edilmeyen borçlar zamanaşımına uğrar. Bu durumda borçlunun defi hakkını kullanması.

12) Borcun kaynaklarını nedir? TBK ile karşılaştır.

- Gaius'e göre borçlar ya **akitten** ya da **haksız fiilden** doğar.
- **Akit:** İki taraf birbirleriyle uygun rızalarını beyan ettikleri için borç doğar.
- **Haksız Fiil:** Taraflardan birisi hukuka aykırı bir harekette bulunmuş olduğu için borç doğar.
- TBK'de aynı tasnifi yapıyor. Ancak "sebepsiz zenginleşme" yi 3. tasnif olarak görüyor.

13) XII. Levhaların yapılış sebepleri ve önemi nedir?

12 Levha Kanunları Patriciler-Plepler arasındaki ihtilafları çözmek için kuralları sistematik hale getirmek için yapılmıştır. Ayrıca hukuk kuralları tüm Roma halkı tarafından anlaşılması için bir araya getirilmiştir. Toplumdaki sınıfsal, dinsel, siyasal çatışmaları engellemek adına oluşturulmuştur.

14) Formula usulü nedir? Kaç aşamada cereyan eder? Her bir aşama hakkında bilgi veriniz. Modern hukuktaki dava dilekçesi ile karşılaştırınız.

- Bugünkü dava dilekçelerinin aslıdır.
- Formula; Davanın takip edeceği program hakkında hâkime talimat veren belli bir şekilde düzenlenmiş Praetor'un ağzından kaleme alınan yazılı bir belgedir.
- Her dava için ayrı bir formula yapılır ve itiraz edilemez.
- Formula da kanun yolları(istinaf, temyiz)yoktur.
- Formula da hâkim en üst makamdır.
- 3 aşaması vardır:
  a) **Demonstratio:** Davacının talebinin hangi olaya dayandığı.
  b) **İntention:** En önemli kısmıdır. Davanın temeli ve konusunu gösterir.
  c) **Condemnation:** Davalının ya beraat ya da mahkûm edildiği bölümdür.

15) Kusursuz sorumluluk nedir? İki örnek veriniz.

Temel olarak zarara sebep olma düşüncesine dayanır. Bu tür sorumluluğun gerçekleşmesi için sorumluluğu doğuran olayla zarar arasında illiyet bağının varlığı yeterlidir. Eğer borcunu ödemeyen borçlu, ne olursa olsun, mutlaka sorumlu tutulursa kusursuz sorumluluk ilkesi vardır. **Örneğin** bir kimse bir mal vermeyi taahhüt ettikten sonra vermemişse bu malı vermeyişinin nedeni düşünülmez, sadece vermediği için sorumlu tutulur. Ev başkanının sorumluluğu, tehlike sorumluluğu vs.

16) Karara itirazı(appellatio) yazınız.

Bir davayı yeniden tetkik ettirmek için başvurulan yollara denir. 2 çeşittir:

1. **İstinaf:** Bir davanın yeniden görülmesi.
2. **Temyiz:** Bir dava yeniden görülmez, usulsüzlük olup olmadığına bakılır.

17) Haksız fiil benzerleri nedir? 2 örnek veriniz.

İus Civile'in tanımış olduğu(furtum, gasp, maddi, manevi tecavüz, başkasının malına verilen zararlar) bu 4 haksız fiilden başka Praetor hukukunun tanıdığı bazı haksız fiillere "haksız fiil benzeri" denir.

Örnek: Hakimin davaya bakarken usulsüzlük yapması, geçilen bir yere, yola düşerek bir kimseye zarar verecek şekilde bir şey konulması veya asılması, oteldeki hizmetlilerin yaptığı hırsızlık ve bundan sorumlu tutulması, alacaklıdan muvazaa ile mal kaçırılması gibi.

18)Kefalet akdi nedir?

Şahsi teminat, üçüncü bir kişinin alacaklı ile yaptığı bir muameleyle borçlunun borcunu ödemeyi taahhüt etmesidir. (güvene ve dürüstlüğe dayanır) Adi ve müteselsil kefalet olarak 2'ye ayrılır. Başka bir ifadeyle borç ilişkisinde alacaklının alacağını alamadığında başvuracağı ikinci kişidir. Örneğin Praestare Borcu TBK 585 – 586.

19)Davasız borç(obligatio naturalis) yazınız. Bu konuda 2001 tarihli TMK'de yeni örnek nedir?

- Davası olmayan, hukuki sonuçlar yaratmayan, icrası olmayan borçtur.
- Tabii ve eksik borç olarak da geçer.
- Kumar borcu, bahis borcu, aile arasındaki borç, kölenin akitten doğan borçları davasız borçlara örnektir.
- Hukuki bağı yoktur, hakkaniyet bağı oluşturur.
- Zorlama ile ifa istenemez. Ödenmiş ise geri istenemez.
- Modern hukukta ve Roma hukukunda zamanaşımına uğramış borçlarda görülür.
- TBK Md. 504(kumar ve bahis borcu) – TBK Md. 408(Evlenme Simsarlığı)

20)Birlikte kusuru bir örnekle yazınız. TBK ile karşılaştırınız.

Bazen kusur karşılıklı olur. Zararın oluşmasında hem borçlu hem alacaklının kusurlu olduğu haller bulunabilir. Bu durumda Roma'da tazminat kalkar Örneğin kuru temizlemeye gönderilen bir gömlekte, altın kol düğmelerinin unutulması ve bunların kaybolması. Bu durumda Roma'da temizleyici tazminat ödemez. TBK'da hâkim takdir hakkını kullanır, tazminatı dilerse kaldırır, dilerse indirir. Roma Hukukunda tarafların karşılıklı ihmalleri sonucunda borçlunun tazmşnat yükümlülüğü ortadan kalkar. Davalı, zarar görenin gerekli özeni göstermediğini iddia edebilir. TBK'de, zararının meydana gelmesinde, kendisinin de kusurunun olması zararın indirim sebeplerindendir.

21)Ariyet akdi(commadatum) nedir?(Kullanma Akdi)

- Bir malın başkasına kullanımına izin verilmesidir.
- Malı alan kişi zilyet olmaz. Ariyette malik olmak şart değildir.
- Tarafların rızasıyla meydana gelir.
- Ariyet olan mal amaca uygun kullanılmalıdır.
- Mala kusur yüzünden zarar gelirse kişi mükelleftir.
- Verilen mal tüketilmeyecek maldır.
- Mal belli bir süre için verilir.
- Örnek: Arkadaşınıza annenizin paltosunu vermeniz – okuması için arkadaşa verilen kitap.

22)Tüketim ödüncü nedir?

Kişinin bir misli eşyanın mülkiyetini aynı cinsten, miktardan ve türden iade etme şartıyla başka bir kişiye devridir. Taşınır mallarda meydana gelir. Faizsiz borçtur. Tarafların rızasıyla ve mülkiyetin geçmesiyle meydana gelir.

23)Vedia(saklama) akdi(depositium) akdi nedir?

- Bir malın ücretsiz olarak saklamak ve muhafaza etmek için başka bir kişiye verilmesidir.
- Malın maliki olunması gerekmiyor.
- Kişi malı kullanamaz ve alım-satım akdi yapamaz.
- Kişi mala kasten zarardan beklenmedik olaydan sorumludur. Fakat mücbir sebepten sorumlu değildir.
- Zorunlu, düzensiz ve adi vedia olarak 3'e ayrılır.
- Adi vedia; para eğer kapalı bir kutu, mühürlü bir zarf ile verilmişse aynen iade olunur ve bu adi vediadır.
  - Roma hukukuna göre: ayni akit
  - Modern hukuka göre: rızai akit
  - Malı saklamak ücretli olursa istisna akti
- **Örnek**: A'nın B'ye altınlarını saklamak için vermesi.

24)Rehin akdi(pignus) nedir?

Borçlu veya üçüncü kişinin borca teminat olmak üzere taşınır veya taşınmaz bir malın zilyetliğini alacaklıya nakletmesidir. Başka bir ifadeyle kişinin borç ilişkisi sırasında alacağını teminat altına almasıdır. Rehin akti ile malı almış olan malın zilyedi olur. Örneğin ipotek.

25)Sözlü akit modeli olan "stipulatio" nedir?

- Roma hukukunda genel akit tipidir.
- Hemen hemen tüm borçların meydana getirilmesinde ve hatta oldukça karmaşık hukuk ilişkilerin yaratılmasına imkân verir.
- Belirli bir soru şeklindeydi. Sorunun içine şart ve vade konması mümkündür. Cevap kayıtsız- şartsız olmalı. Hukuki işlemi bağlayıcıdır.
- Akdin meydana gelebilmesi için şekil şartı vardır ve bu da belirli sözlerin söylenmesidir.
- Modern hukukta sözle yapılan birçok akit Roma hukukundaki anlamda değildir. Günümüzde sadece aile hukuku akitlerinden evlenme akdi sözlüdür.
- Şartları: konusu belli olmalı ve konusu mümkün olmalı ve kanuna aykırı olmamalı.
- **Örnek:** A'nın B'ye bana 100.000 TL vermeyi taahhüt ediyor musun dediğinde B kişisinin evet ediyorum demesi.

26)Pax Romana(Roma Barışı) nedir?

Roma Barışı anlamına gelir. İçte ve dışta büyük mücadeleler ve çalkantılar sonunda kurulmuş imparatorluğun ilk iki asrını ifade etmektedir. İlk imparator Augustus döneminde Roma'nın en istikrarlı, en görkemli dönemidir. Geniş imparatorluk döneminde önemli bir karışıklık çıkmamış, iç ve dış güvenlik sağlanmıştır. Hukuk bu dönemde çok gelişmiştir. Barış ve sükun döneminde Helen Kültürü ile karışan Roma Medeniyeti o zamanın dünyasına yayılmıştır.

27)Delil nedir? Kaça ayrılır? İçlerinden bir tanesini açıklayınız.

Delil: Davalı iddiasını davacı ise savunmasını ispat etmek zorundadır. Bu iddiaları ispatlamak için bir takım belgeler, bulgular ise delil kavramını ifade eder.

Takdiri Deliller: Hâkim serbestçe takdir eder tanık ve bilirkişinin beyanları hâkimi bağlamaz.	**1. Şahit:** Bilgisine ve görgüsüne başvurulan kişi. **2.** Keşif **3.** Bilirkişi **4.** Özel Hüküm Sebepleri
Kesin Deliller: Hâkimi bağlar bu delillerden biriyle ispat edilen bir olayı Kabul etmeye mecburdur.	**1. İkrar:** Davada iddia edilen durumun kabul edilmesidir. **2.** Yemin **3.** Kesin Hüküm **4.** Senet

28)Nisbi muvazaayı(simulatio) bir örnekle açıklayınız.

Nisbi muvazaada taraflar aslında bir hukuki işlem yapmak istemektedirler. Ancak 3. Kişilerin çekindikleri için bu işlemi başka işlemin arkasında gizlemektedirler. Nisbi muvazaada görünürdeki işlem geçersizdir. Gizli işlem ise aslında geçerlidir. Çünkü taraf iradeleri bu gizli işleri yapmak hususunda birleşmiştir. Ancak bazı işlemler şekil şartına tabidir, bu şarta uyulmamışsa gizli işlem geçerli olmayacaktır. Örneğin büyük oğluna tarla bağışlamak isteyen babanın, diğer çocuklarının tepkisinden çekindiği için büyük oğlu ile anlaşarak bağışlama işlemini satım işleminin arkasına gizlemesi.

29)Mutlak muvazaayı(simulatio) bir örnekle açıklayınız.

Mutlak muvazaa da taraflar aslında hiçbir hukuki işlem yapmak istememmektedirler. 3. Kişileri aldatmak amacıyla hukuki işlem yapmaktadırlar. Örneğin malların haczedilmesinden korkan borçlunun, alacaklılardan mal kaçırmak için bir arkadaşı ile satım sözleşmesi yapması.

30)İdare oluşumundaki bozukluklar nelerdir?

- **Hata:** Roma hukukunda rıazi akitlerin kabulü ile ortaya çıkan irade uyuşmazlığıdır.
- **Hile**
- **Tehdit:** Bir kimsenin iradesinin bir korkutma altında gerçekleşmiş olmasıdır.

31)Tehdit kavramını açıklayınız? Himaye vasıtları nelerdir?

Bir kimsenin iradesinin manevi bir korkutma altında gerçekleşmiş olmasıdır. Himaye vasıtaları

- Tehdit Defi(exeptio metus)
- Eski Hale İade(in integrum restitio)

1 yıl içinde zararın 4 katının tazmini(actio metus)

32)İn İntegrium Restitution (Eski Hale İade) halini açıklayınız?

- İstisna usul vasıtalarındandır. Uygulama alanı çok geniştir.
- Başka bir himaye tarzı bulunmazsa Praetor ilgili tarafın isteği üzerine olayı inceledikten sonra yapılmış olan bir muameleyi yapılmamış farz ederek durumu aksi hale iade eder bu surette muameleyi iptal etmiş olur.
- Korkutma (tehdit),aldatma(hile)sonucu yapılan hukuki muamelelerden yaşının küçüklüğü sebebiyle zarar görmesi hallerinde alacaklılardan mal kaçırma gibi işlemlerde hukuki muameleler bu usulle iptal edilmekteydi.(BK m 39)

33)Borçların sona erme sebepleri kaça ayrılır? Bir tanesini açıklayınız.

Bir borç ilişkisinin oluşturduğu alacak ve borçlularla birlikte ortadan kalkan hukuki olaylara denir.

- **İfa:** Borcun borçlu tarafından alacaklıya ödenmesidir.
- **Temerrüt:** İfanın gecikmesi halinde temerrüt(mora) durumu oluşur.
- **İfa Yerine Temlik:** Bazen borçlu alacaklının rızası ile başka bir borç konusunu yerine getirmekle de borcundan kurtulabilir.
- **Yenileme – BK Md. 133:** Eski bir hukuki ilişkinin yerine yeni bir hukuki ilişkinin olmasıdır. Roma da sadece stipulatio ile yapılabilirdi.
- **İbra:** Alacaklı ile borçlu arasında borcu ortadan kaldırmaya yönelik yapılan anlaşmadır.
- **Davanın Tespiti**
- **Birleşme – BK Md. 136:** Alacaklı ve borçlunun aynı kişi olması. Örneğin borçlu kendi alacaklısının mirasçısı olursa alacaklı olduğu malın maliki olur.
- **Takas:** iki kişi arasında karşılıklı borç ve alacak ilişkisi olursa karşılıklı talep haklarının birbirinden çıkarılmasıdır.
- **Defi yoluyla borcun sona ermesi:** Dava yolu ile borcun ortadan kalkmasıdır.
  - ✓ **Borcun istenmeyeceğinin anlaşması:** Tarafların karşılıklı anlaşmasıdır.
  - ✓ **Uzun zamanaşımı def'i:** Roma'da 30 yıldır.

34)Vade(dies) nedir?

Hukuki muameleye eklenmiş, gelecekte gerçekleşmesi kesin olan olgudur. Taraf iradesiyle hükümler belli bir vadede başlayacaktır ve sona erecektir. Başlangıç ve sona erdirici vade vardır. Örneğin yılbaşında kira kontratı yürürlüğe girecektir. Vade geldiğinde borçlu kendiliğinden temerrüde düşer.

35) İnfamia(şerefsizlik) ve sonuçları nedir? TMK'da var mıdır?

- **İnfamia:** Bir kimsenin şerefi, toplum içindeki saygınlığı ile ilgilidir. Yani bir kimsenin toplum içindeki saygıdeğer durumunu kaybetmesidir.
- Bu kişiler kamu hizmetlerine katılamaz, seçme ve seçilme hakları elinden alınır, bunlar mahkemede dava açamaz, kimseyi temsil edemez. Şahitlik yapamazlardı.

Şerefsizlik halleri

- ✓ Korkaklık sebebi ile ordudan atılma,
- ✓ Aynı anda 2 kişi ile evli olma
- ✓ Bazı mesleklerin icrası
- ✓ Bazı davalardan mahkûmiyet,
- ✓ Para karşılığında davadan vazgeçme

TMK'da vardır:

- ✓ TMK 406 – Savurganlık, alkol veya uyuşturucu madde bağımlılığı, kötü yaşam tarzı ve yönetim.
- ✓ TMK 163 – Suç işleme ve haysiyetsiz hayat sürme
- ✓ TMK 536 – Düzenlemeye katılma yasağı

36) Roma tarihinin siyasi devirleri nelerdir?

- Krallık Devri
- Cumhuriyet Devri
- İlk İmparatorluk Devri
- Son İmparatorluk Devri

37) Roma hukukunun siyasi devirleri nelerdir?

- Eski Hukuk Devri
- Klasik Hukuk Devri
- Klasik Sonrası(postklasik) Hukuk Devri

38) Legis Actio(Özel Mahkemeler Usulü)nedir?

- Davaların görülmesinin sağlayan kurallardır.
- Kanuni davalardır.
- 5 türlü dava çeşidi vardır. 5 tipin ortak özelliği sıkı şekilcilikleridir. İlk 3 tanesi "hukuk usulüne" son 2 tanesi "icra usulüne aittir. Sıkı şekilciliğe örnek: bir işlem için son gün Çarşamba ise Perşembe başvurulamaz işlemi yapmak için.
- Yazılı ve şekle bağlı, değişmez davalardır.
- Davacı ve davalı hâkimin önünde birlikte olmalıdırlar, temsille meydana gelmez.
- Legis Actiolar da hâkimin verdiği karar kesindir.

39) Akitlerde şeklin faydaları ve zararları nelerdir?

Faydaları	Zararları
❖ Bir hukuki muamelenin yapılıp yapılmadığı konusuna açıklık getirin ❖ Akdi yapanı düşündürür ve ispatı kolaylaştırır.	❖ Hukuki muamelenin yapılmasını güçleştirir ve ağırlaştırır. ❖ Şekil eksikliği muameleyi sakatlar. (El yazısı vasiyetname)

40) Rızaî akitleri sayınız. Kira aktinin (locatio conductio rei) kuruluşu, tarafların hak ve borçları sorumlulukları nasıl düzenlenmiştir. Açıklayınız.

Rızaî akit, sadece tarafların rızası ile oluşup şekle ihtiyaç göstermeyen akitlerdir.

1) **Alım-satım akdi:** Satıcının malı teslim etmesi, karşılığını ödemesini taahhüt etmesidir.
2) **Kira akdi:** Adi ve hasılat kirası olarak 2'ye ayrılır.
3) **Şirket akdi**
4) **Vekâlet akdi**
5) **İstisna akdi:** Bir kişinin başkasına verdiği malzeme üzerine bir işin yapılması, bir eserin meydana getirilmesini ve karşılığında bir ücret ödenmesidir. Bir elbisenin onarılması, çatının onarılması.
6) **Hizmet ve iş akdi:** bir hizmet veya işin hizmet karşılığı ifa edilmesidir.

41) Alım-satım akdi (satım sözleşmesi) nedir? Açıklayınız.

- Para karşılığı bir malın el değiştirmesini öngören akittir.
- Bu akitte taraflar karşılıklı borç altına girer.
- Alım-satım akdi mülkiyeti geçirmez. Satıcı, satılan mal üzerindeki mülkiyeti alıcıya taahhüt ederdi.
- İstek dahilinde yazılı olabilir.
- Roma'da bu akitler sadece borç yüklerdi.

<u>Alım-satımın oluşması</u>

- 2 taraflı rızai bir akittir. Rızanın açık ve örtülü olması fark etmez.
- Taraflar satılacak para ile semen(para) konusunda ve aktin kapsamında uyuşursa akit tamamlanır ve taraflar borç altına girer.
- Taraflardan birisi daha önceden edimde bulunmasa da olur
- Bu akit sadece tarafların mal ve bedeli üzerindeki rızaları ile oluşur.
- Şekle ihtiyaç göstermez.

<u>Pey Akçesi</u>

- Alım-satım akdi yapılınca bunu sağlamlaştırmak için alıcı tarafından satıcıya bir miktar para veya bir mal verilebilir. Bu aktin yapıldığına dair delil teşkil eder buna pey akçesi denir.
- Pey veren akitten vazgeçerse verdiğini kaybeder, borcu da ifaden kurtulur.

42) Aynî akitleri sayınız. Vedia akdinin(depositum) kuruluşunu, tarafların hak ve borçları sorumluluklarını açıklayınız.

Ayni akitlerin oluşumu için tarafların karşılıklı iradelerinin uyuşması yeterli olmayıp, rızadan başka, bir malın verilmesi veya bir işin yapılması gerekir.

1) **Kullanım(Ariyet) Ödüncü**
2) **Saklama, Vedia Akdi (Sözleşmesi)**
3) **Rehin Akdi**
4) **Tüketim ödüncü**

43) Hak ehliyeti nedir? Ehliyete sahip olma hakkı ve kısıtlama sebepleri nelerdir?

K işinin hak ve borçlara sahip olma yeteneğidir.

Şartları:	Kısıtlama Sebepleri
❖ Hürriyet ❖ Aile Durumu ❖ Köle Olmamak ❖ Vatandaşlık Durumuna Sahip Olmak	❖ Din ❖ Sınıflar ❖ Şerefsizlik ❖ Azatlık Durumu

44) Fiil ehliyetini ve kısıtlama sebeplerini yazınız. TMK ile karşılaştırınız.

Fiil ehliyeti, kendi fiilleriyle haklar kazanabilme ve borç altına girebilme yeteneğidir. Fiil ehliyetini etkileyen unsurlar:

- ❖ Cinsiyet(kadınların fiil ehliyeti yoktur)
- ❖ İsraf(müsriflerin ehliyeti kısıtlanabilir veya tamamen kaldırılabilir)
- ❖ Yaş(25 yaşını doldurmuş Romalı tam ehliyetlidir)
- ❖ Akıl Hastalığı

TMK'ya göre fiil ehliyetini etkileyen üç unsur vardır. Bunlar ergin olma, temyiz gücüne sahip olmak ve kısıtlı olmamaktır. TMK'de kadın erkek eşitliği arandığı için cinsiyet fiil ehliyetini kısıtlamaz.

45) Ius Civile Medeni Hukuk tarafından tanınan haksız fiiller nedir? Kaça ayrılır? Birini açıklayınız.

- ❖ **Furtum:** Taşınır mal hırsızlığı, dolandırıcılık, emniyeti kötüye kullanma. Başkasına ait bir malı malikinin veya zilyedinin iradesine aykırı olarak kasten bir yarar menfaat sağlamak için ve kural olarak gizlice bulunduğu yerden götürmektir.
- ❖ **Rapina – Gasp:** zor kullanarak bir kimsenin malının alınması veya gasp edilmesidir. Eşkıyalık, yağmacılık, soygunculuk... yer alır.
- ❖ **Damnum Iniuria Datum:** Haksız olarak başkasının malına verilen zarar. Mesela başkasının ekinin de, ürünün de, harmanında, evinde yangın çıkarma, başkasının tarlasındaki ürünü biçmek gibi.
- ❖ **Iniuria:** Kişinin maddi -sonraları manevi- varlığına verilen zarar.

46) Usul hukukunda kararın icrası nasıl gerçekleşir?

- ❖ İcra davası için 30 gün beklemek gerek.
- ❖ Normal dava gibi görülürdü.
- ❖ İcra; alacaklarını kişinin malları üzerinden elde etmeye çalışmaktır.
- ❖ Borçlunun borcundan dolayı ceza evine girmesini bu şekilde ortadan kaldırılacaktır.
- ❖ Örnek: Bir kişinin 30 bin borcu var mahkum edilse de alıcı alacağını alamayacak o yüzden ortadan kalktı.
- ❖ İcra hem şahıs hem de mal üzerinden olur

47) Furtum nedir? Açıklayınız.

Furtum: Taşınır mal hırsızlığı, dolandırıcılık, emniyeti kötüye kullanma. Başkasına ait bir malı malikinin veya zilyedinin iradesine aykırı olarak kasten bir yarar menfaat sağlamak için ve kural olarak gizlice bulunduğu yerden götürmektir.

Modern hukukta güveni kötüye kullanma, zimmete geçirme şeklindedir.

Iustinianu 3'e ayırmıştır:

a) **Furtum Rei(Hırsızlık)**
b) **Furtum Usus(Kullanma Hırsızlığı)**
c) **Furtum Possessionis(Zilyetlik Hırsızlığı)**

Ceza Hukuku Furtumu 2'ye ayrılır:

a) **Suçüstü Furtum:** Anında müeyyidelerle cezalandırılma söz konusudur. Kamçılanmak, silah karşılık öldürülebilme, kayaya atılmak vs.
b) **Suçüstü Olmayan Furtum:** Malın değerinin 2 katı talep edilmesi durumudur.

48) Haksız fiil nedir? Haksız fiil şartları nelerdir?

TBK Md. 49'a göre; kusurlu ve hukuka aykırı bir fiille başkasına zarar verme durumuna hâksiz fiil denir. Zarar verici fiili yasaklayan bir hukuk kuralı bulunmasa bile, ahlaka aykırı bir fiille başkasına kasten zarar verme hali de haksız fiil kapsamındadır. Bu davranışta bulunan kişiler zarara tazminle yükümlüler.

Haksız Fiil Şartları

1) **Hukuka Aykırılık:** Hukukun bir emrine aykırı hareket etmek.
2) **Kusur:** Bilerek isteyerek birine zarar vermek veya o zararın meydana gelmemesi için gerekli özeni göstermeyerek gerektiği gibi davranmamasıdır.
3) **İlliyet:** O hareketle, o davranış arasında uygun bir bağlantının olmasıdır
4) **Zarar:** Kişinin maddi hatta manevi varlığındaki azalmadır.

49) Özel vedia halleri kaça ayrılır? Birini açıklayınız.

- ❖ **Zorunlu(Sefil) Vedia:** Bazı fevkalade durumlarda, kime verildiğine bakmadan bir malı saklamak üzere tevdi edilmesidir. Roma da Vedia alan malı iade etmezse sorumlu tutulur. Malın değerinin 2 katı istenirdi. Örneğin kasırga, yangın, binanın çökmesi durumlarda.
- ❖ **Usulsüz (Düzensiz) Vedia:** Misli malların saklanmasını ifade eder. Örneğin belirli tutardaki paranın bankaya yatırılması, buğdayın depoya konulması gibi. Usulsüz vedianın konusu para ve misli eşyadır. Alınan mal değil, aynı nevi malı geri verme borç altına sokar.
- ❖ **Yediemine Tevdi:** İki veya daha fazla kişinin aralarında hiçbirinin tasarrufunda bulunmasını istemediği malı üçüncü bir şahsa vermeleridir. Taşınır ve taşınma mal olabilir. Yediemin, ihtilaf halledilince geri verme borcun altındadır.

50) Zilyetlik(possessio) ve korunması hakkında bilgi veriniz.

Zilyetlik, bir mal üzerinde fiili hâkimiyettir. Zilyetlik taşınır veya taşınmaz mallar üzerinde fiili egemenlik sağlar. Malın zilyetliğini kaybedilirse actio publiciana in rem davası açarak bu malın kendisine iade edilmesini talep edebilir.

Korunması:

- **Kuvvet kullanma suretiyle karşı koyma**
- **Taşınmaz zilyetliğine yönelik tecavüze karşı idarî koruma**
- **Zilyetliğin dava yoluyla korunması**

51) Rehnin sona erme şekillerini yazınız.

- Normal sona erme; temin edilen borcun ifası.
- Teminat gösterilen malın telef olması.
- Alacaklı ve borçlu sıfatlarının aynı kişide birleşmesi.
- Mal üzerindeki zilyetlik ve malı elinde bulunduran 3. Kişiden talep yetkisi kaybedilince.

52) Kazandırıcı zaman aşımı ve şartları hakkında ne biliyorsunuz?

Taşınır ve taşınmaz mallar üzerinde yasanın belirlediği şartların ve belirli bir sürenin geçmesi ile hak iktisabını sağlayan bir hukuki yoldur.

Şartları:

- Elverişli mal
- Zilyetlik
- Zaman
- İktisap Sıfatı
- İyiniyet

Bu durumlar göz önüne alındığında,

1. Çalınmış veya gasp edilmiş mal zamanaşımıyla kazanılmaz.
2. Zilyetliğin ele geçirilmesi için hukuki bir sebep gerekir.
3. Zilyetlikte iyiniyetli olunmalıdır.

İşte bu nedenlerle malın zilyetliğini kaybedilirse actio publiciana in rem davası açarak bu malın kendisine iade edilmesini talep edebilir.

53) Edim nedir? Edim türleri nelerdir?

Edim, alacaklının isteme hakkına sahip olduğu ve borçlunun, yerine getirmekle yükümlü olduğu davranış biçimidir. Örnek: Bir binanın yapılması, belli bir tutarın ödenmesi. 3'e ayrılır:

a) **Dare(Verme):** Bir malın mülkiyetinin devri veya zilyetliğin kiraya naklidir. Örneğin rehin vermek, ariyet vermek.

b) **Facere(Yapma):** Her türlü işin yerine getirildiği edim çeşididir. Örneğin bir elbisenin dikilmesi, emanet edilen paltonun saklanması.

c) **Praestare:** Genellikle dareyi kapsar. Roma da bu terim tazminat için kullanılırdı. Bir borcun ifasına dair teminat vermesidir. Örneğin kefilin borcu, avukatın sır saklama borcu gibi.

54) Edim'in şartları nedir? Yazınız.

- İmkân dâhilinde olmalıdır.
- Hukuka ve ahlaka aykırı olmamalıdır.
- Tayin edilmiş ve edilebilir olmalıdır.
- Para ile ölçülebilir olmalıdır.

55) Lustinianus hukukunda borçların kaynkları nelerdir?

- Akit
- Akit Benzerleri
- Haksız Fiil
- Haksız Fiil Benzerleri

56) Seçimlik borç(obligatio alternative) nedir?

Borç ilişkisinde iki veya daha fazla edimin gösterilmesidir. Bunlardan birinin ifası gerekmektedir. Birisi saatini veya yüzüğünü veya atını taahhüt etmiştir. Seçim hakkı genelde borçluya aittir.

57) Bölünebilen-bölünemeyen borç nedir?

Eğer borç bütünlüğü bozulmadan, değeri azalmadan kısımlara ayrılıp ifa edilebiliyorsa bölünebilen borçtur. Aksi halde bölünemeyen borçtur. Dare bölünebilir. Facere bölünemeyen borçtur. Para veya 500 kg buğday bölünebilir borçtur.

58) Parça borcu-nevi(çeşit)borcu nedir?

Parça Borcu; Yeryüzünde tek olan bir malın mülkiyetinin naklidir. Örnek; Şu ev şu araba ,ünlü bir ressamın tablosu; Titius isimli köle, Şimşek adlı siyah at gibi.

Nevi Borcu: Eğer borçlanılan geniş bir eşya kategorisi içinden herhangi bir miktar ise türünün özellikleri ile belli olan bir borç ise çeşit borcunda bahsedilir. Örnek: 200 ton kömür,100 litre benzin, Washington Portakalı.

59) Parça ve nevi(çeşit) borcu arasındaki fark nedir?

- Çeşit borçları, parça borçları kadar açık değildir. Parça borçta mal bellidir çünkü 1 tanedir. Nevi borçta ise mal belli değildir(hangi boyutlardaki 100 yumurta)
- BORCUN KUSURSUZ OLARAK İMKANSIZ HALE GELMESİ halinde fark ortaya çıkar.
- Parça borcunun konusu, borçlunun sorumlu olmadığı bir sebepten dolayı telef olursa parça borcu telef olmakla birlikte sona erer. TBK Md. 136 – ifa imkânsızlaştığı.(Köle için yapılan sözleşmeden sonra kölenin ölmesi) Çeşit borcunda ise çeşit borcu telef olmaz ilkesi geçerlidir. Yani ifa için tahsis edilen mallar borçlunun kusuru olmadan telef olursa borçlu borcundan kurtulmaz. (10 kilo domates istedin, adam getirirken sana ulaşmadan telef oldu. Satıcı gidip başka bir yerden 10 kilo domates bulup sana ulaştırmak zorundadır.)

60) Roma da borç tipleri kaça ayrılır? Yazınız.

Romalılar 3 tip borcu birbirinden ayırmaktadır:

- **Tam borç:** Dava ile müeyyidesi olan borçlar "tam borç" tur. Başka bir ifadeyle dava ile korunmuş, borca aykırılık durumunda mahkemeye gidilebilen borçtur.
- **Tabii borç:** Bir dava ile korunmamış olab borç ilişkisidir. Eksik borçlar da geçerli birer borç ilişksidir, yani ifa edilebilir. Ancak ifa edilmediği durumda mahkemeye gidilmez.
- **Manevi borç:** Davası olmayan ve hukuki sonuçlar yaratmayan borçlar "manevi borç" tur.

61) Borçların oluşumu hakkında bildiklerinizi yazınız.

Bizim hukukumuzda bunu başlıca akit ve haksız fiil olarak 2 ye ayırmaktayız. Iustinianus hukukunda ise "akit, akit benzeri, haksız fiil, ve haksız fiil benzeri olarak 4'e ayrılmaktadır. Borç tarafların anlaşması ile ortaya çıkar. Akitten doğan borçlar (TBK Md. 1-48) - haksız fiilden doğan borçlar (TBK Md. 49-76).

62) Kusurlu sorumluluk nedir? Bir örnekle açıkla.

- Borcun ifa edilmemesinin sübjektif sebeplerini araştırır.
- Sübjektif sorumluluk ilkesine göre borçlu sadece kusurlu ise (ihmal ve kastı varsa)sorumlu tutulur.
- Örnek: Binanın sahibinin binadaki yapım veya bozukluğu nedeniyle üçüncü kişilerin uğradığı zararı tazmin sorumluluğu mevcuttur.
- Borçlunun kusuru varsa sorumlu olacak aksi takdirde borcu ödemeden doğan borcu doğan zararı tazmin etmeyecektir.

63) Borcun unsurları nelerdir?

- **Borcun Tarafları**: Borç ilişkisinin alacaklı ve borçlu olmak üzere 2 tarafı vardır.
- **Borcun Konusu(Edim):** Tarafların yerine getirmekle yükümlü olduğu davranış biçimidir
- **Zorlama Unsuru:** En önemli unsurlardan biridir. Borcun yargı mercileri tarafından takip edilebilmesi, bu yolla borçlunun borcunu ödemeye/yapmaya zorlanması gerekir.

64) Ariyet sözleşmesi ve tüketim ödüncü kavramları arasındaki farklı anlatarak açıklayınız?

Ariyet Sözleşmesi	Tüketim Ödüncü
❖ Doğan borç parça borcudur. ❖ Ariyet veren zilyet bile değildir. (feri zilyet) ❖ Konusu misli olmayan eşyadır.(ferden belirlenen eşya) ❖ Malın kullanılması ücretsizdir. (eksik 2 taraflı akittir.)	❖ Doğan borç nevi(çeşit) borcudur. ❖ Malın mülkiyeti geçer. ❖ Ödüncün konusu misli eşyadır. ❖ Faizli olabilir. ❖ Tek taraflı bir akittir.

65) Akit benzerleri nedir? Kaça ayrılır?

Akit benzeri, niteliklerinde akitlere göre eksiklik gösteren fakat yine de borç oluşturan ilişkilerdir. Örneğin rıza eksikse akit benzeri, akit olmaz. 5'e ayrılır:

a) **Sebepsiz Zenginleşme:** Basit ilkeye dayanır; hiç kimse başkasının zararına zenginleşmemelidir.
b) **Vesayet(Tutela):** Ergen olmayan küçükler üzerindeki vesayet borç doğurması bakımından bir akit benzeridir.
c) **Vekâletsiz İş Görme(İş İdaresi):** Akit benzerlerinin en açık örneğidir. Bir kimsenin vekaletini almadığı başka bir kimseye ait bir işi veya muhtelif işleri idare etmesidir.
d) **Muayyen Mal Vasiyeti(Belirli Mal Bırakma)**
e) **Müşterek Mülkiyet:** Belirli bir mala birden fazla kişinin kendi iradeleri bulunmadan bir akit oluşmadan mesela o malın muayyen mal vasiyeti ile veya bağış yoluyla meydana gelen müşterek mülkiyette müşterek malik oldukları zaman meydana gelmektedir. Miras veya farklı maliklere ait malların karışması gibi olaydan da doğabilirler.

66) Akit benzerlerinden "vesayet" kavramını açıklayınız.

- Ergen olmayan küçükler üzerindeki vesayet borç doğurması bakımından bir akit benzeridir.
- Küçükle vasi arasında borç anlaşması akdedilmemiştir. Ama borç ilişkisi vardır.
- Vesayet kısmen başkası hesabına bir tasarruftur.
- Vesayet; vasi ile vesayeti altındaki küçüğü birbirine karşı borç altına sokmaktadır.
- Vasi vesayeti altındaki küçüğe hesap vermek zorundadır.

67) Türkiye ile Roma arasındaki dönemleri yazınız.

Roma-Bizans Dönemi - Osmanlı Dönemi - TC Dönemi

68) Rızai akitlerden kira akdi nedir? Kuruluşu, tarafların sorumluluğu açısından değerlendir.

- Bir şeyden(kiralanan) bedel karşılığı yararlanma ve kullanma hakkını veren ve iki tarafa borç yükleyen bir akittir.
- Kira akdinin konusu, tüketilmeyecek olması şartıyla, herhangi bir mal olabilirdi. (taşınır-taşınmaz eşya)
- Kiraya veren, kiracının yararlanmasını sağlayan ve bu amaç la gerekli masrafları gören taraf.
- Kiracı, kira bedelini ödemeye ve kiralanan malı, anlaşmaya uygun olarak kullanan taraf.
- Kiranın süresi: belirli bir süre veya süresiz olabilir.
- Bu akdin oluşması için, tarafların kira bedeli üzerinde anlaşmaları ve bu kira bedelinin belirli bir miktar para olması gerekir. Paradan başka bir bedel kararlaştırılırsa kira akdi olmaktan çıkar.
  - TBK 312: Tapuya şerh verilebilme
  - TBK 310: Kiraların el değiştirmesi
  - TBK 351: Yeni malikin gereksinimini şart koşarak kiracı tahliyesi

sorularicoz.com

Borçlunun alacaklıya karşı borç konusu olan şeyi yerine getirme yükümlülüğüne ne ad verilir?

A) Külfet
B) Edim
C) İfa
D) Alacak
E) Borç

Sözleşmenin kesin hükümsüzlüğüne yol açan sebeplerden hangisi sözleşmelerin tümü bakımından geçerli değildir?

A) Ahlaka aykırılık
B) Ehliyetsizlik
C) Şekle aykırılık
D) Hukuka aykırılık
E) Kamu düzenine aykırılık

İhlal edilen kuralın amacının meydana gelen zararın gerçekleşmesini engellemeye yönelik olması aşağıdakilerden hangisinin sonucudur?

A) Nedensellik bağı
B) Uygun illiyet bağı
C) Normun koruma amacı
D) Hukuka aykırılık
E) Kamu düzenine aykırılık

Haksız fiil sorumluluğunda zarar verenin kusurunu ispat yükü kime aittir?

A) Zarar görene
B) Zarar verene
C) Hâkime
D) Tanıklara
E) Üçüncü kişiye

Aşağıdaki sözleşme ilişkilerinden doğan borçların hangisinin borçlu tarafından ifası kural olarak zorunlu değildir?

A) Hizmet sözleşmesi
B) Eser sözleşmesi
C) Vekâlet sözleşmesi
D) Satım sözleşmesi
E) Yayım sözleşmesi

Taraflar arasındaki anlaşmaya göre, malı temsil eden belgelerin ibrazı halinde yetkili bankaya, satıcıya ödeme yapma yetkisi ve görevi vererek, farklı uluslardan alıcı ve satıcıları belirli bir güven zemininde ilişkiye sokmayı amaçlayan hukuki işlem aşağıdakilerden hangisidir?

A) Garantörlük
B) Kefalet
C) Akreditif
D) Ticari ödünç
E) Zilyetliğin havalesi

Aşağıdakilerden hangisi borcun doğrudan borçlu tarafından ifasının zorunlu olduğu hallerden biridir?

A) Alacaklının borcun borçlu tarafından ifasında menfaatinin bulunması
B) Borcun alacaklının yerleşim yerinde ifa edilmesinin zorunlu olması
C) Borcun parça borcu olması
D) Borcun eksik borç haline gelmiş olması
E) Borcun para borcu olması

Aşağıdakilerden hangisi edim sonucunun borçlanılmasına örnek teşkil eder?

A) Kiraya verenin kira konusu taşınmazı kullanmaya elverişli halde teslim etmesi
B) Taşınmaz satışında satıcının tescil talebi
C) Rekabet etmeme
D) Kiracının kiralananı geri vermesi
E) Hastayı muayene etme

Borcun ifa edilmiş olmasına rağmen ifa edilen edimden dolayı alacaklının kişi veya malvarlıksal varlık ve değerlerine yönelik bir ihlâlin gerçekleştiği durumlar hukuken ne şekilde nitelendirilir?

A) Akdin müspet ihlâli
B) Aliud
C) Kusursuz ifa imkânsızlığı
D) Borcun gereği gibi ifa edilmemesi
E) Kötü ifa

Aşağıdakilerden hangisi alacaklı temerrüdünün özel sonuçlarından biridir?

A) Borçlunun sorumluluğu hafifler.
B) Borçlunun giderleri isteme hakkı doğar.
C) Hasar alacaklıya geçer.
D) Borçlunun sözleşmeden dönme hakkı doğar.
E) Sözleşmeden doğan faiz işlemeye devam eder.

Aşağıdakilerden hangisi borca aykırılığın genel sonuçlarından biri değildir?

A) Alacaklının aynen ifayı talep etmesi
B) Borçlunun kazadan sorumluluğunun doğabilmesi
C) Kararlaştırılmışsa ceza koşulunun ödenmesinin istenebilmesi
D) Gecikme zararının tazmininin istenebilmesi
E) Borcun sona ermesi

Aşağıdakilerden hangisi alacaklının temerrüdüne yol açmaz?

A) Sipariş üzerine dikilen ve teslime hazırlanan elbisenin teslim alınmaması
B) Kararlaştırılan satım bedelinin teslim alınmaması
C) Temizlik için kararlaştırılan günde ev sahibinin evde bulunmaması
D) Seçimlik borçta seçim hakkının kullanılmaması
E) Rekabet etmeme borcuna aykırı davranılması

Alacaklılardan her birinin bir ve aynı alacağın belirli bir payını diğerlerinden bağımsız olarak isteme hakkına sahip olduğu durumlarda ne tür alacaktan söz edilir?

A) Müteselsil alacak
B) Bölünemez alacak
C) Paylı alacak
D) Kısmi alacak
E) Elbirliğiyle alacak

Aşağıdakilerden hangisi elbirliğiyle alacaklılığa yol açan hukuki ilişkilerden biridir?

A) Anonim ortaklık
B) Kooperatifler
C) Adi ortaklık
D) Kolektif ortaklık
E) Paylı ortaklık

Ahmet, müteahhit Metin'le imar planı değişince kendisine ait tek katlı ev yerine beş katlı bir apartman inşası konusunda anlaşmıştır. Taraflar arasındaki sözleşmede ne tür koşula yer verilmiştir?

A) Karma koşul
B) Tesadüfi koşul
C) Olumsuz koşul
D) Bozucu koşul
E) İradi koşul

Aşağıdakilerden hangisi koşula bağlanamayan hukuki işlemlerden biridir?

A) Seçim hakkının kullanılması
B) Taşınmazın bağışlanması
C) Vasiyetname yapılması
D) Taşınmazın satışı
E) Vakıf kurulması

Aşağıdakilerden hangisi borç ilişkisinden doğan münferit borcu sona erdiren sebeplerden biri değildir?

A) İbra
B) Geri alma
C) Yenileme
D) Alacaklı ve borçlu sıfatının birleşmesi
E) Takas

Aşağıdakilerden hangisi üçüncü kişinin fiilini üstlenme niteliği taşıyan sözleşmelerden biridir?

A) Rehin sözleşmesi
B) Tüketim ödüncü sözleşmesi
C) Kira sözleşmesi
D) Taşınmaz satımı sözleşmesi
E) Garanti sözleşmesi

Gerçek kişiler tarafından üçüncü kişinin fiilinin üstlenilmesi halinde sözleşmenin şekli hususunda kanuni tipteki hangi sözleşmeye ilişkin hükümler uygulanacaktır?

A) Vekâlet
B) Kefalet
C) Komisyonculuk
D) Alt vekâlet
E) Garanti

İ.Ü. HUKUK FAKÜLTESİ 2014-2015 ROMA HUKUKU FİNAL SINAVI

04.06.2015

ADI ve SOYADI :..... NUMARASI :.....

SALON ADI: ..... SIRA NUMARASI:.....

Talimat: Süre 75 dakikadır. Soru kağıdında 30 adet çoktan seçmeli, 40 adet Doğru-Yanlış sorusu bulunmaktadır. Çoktan seçmeli sorular 2 puan, Doğru-Yanlış soruları ise 1 puan değerindedir. Soru kağıdının üzerine isminizi, numaranızı, salon adı ve sıra numarasını yazmayı unutmayınız. Cevaplar optik formlarda Çoktan Seçmeli ve Doğru-Yanlış için ayrılan bölümlere işaretlenecektir. Optik form üzerindeki tüm bilgileri eksiksiz şekilde doldurmayı unutmayınız. Optik formlara öğrenci numaranızı eksik veya yanlış kodladığınız takdirde sınavınız geçersiz sayılacaktır. İşaretlemelerinizde kurşun veya tükenmez kalem kullanabilirsiniz. Yanlışlar doğruları götürmez.

ÇOKTAN SEÇMELİ KISIM

1) A, B ile anlaşarak kendisine 100 as karşılığında 2 kg buğday veya bir kitap vermeyi kabul etmiştir. Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

a) 2 kg buğday veya kitap verme tercihini kural olarak A yapacaktır

b) Buğdaylar telef olduğu takdirde A'nın borcu mecburen kitap verme borcuna dönüşür

c) A, B'ye 2 kg buğday ve bir kitap vermedikçe borcu sona ermez

d) B, bedeli ödeme borcunu vaktinde ifa etmezse A'nın temerrüt hükümlerine başvurması mümkün değildir

2) F, değerli bir vazosunu, yurtdışı seyahatine çıkmadan önce C'ye emaneten teslim etmiştir. Vazoyu evinde saklayan C gece uyurken eve hırsız H girmiş ve vazoyu çalarak iyiniyetli K'ya satmıştır. Bu durumda vazonun mülkiyeti kimdedir?

a) F'de **b)** C'de **c)** H'de **d)** K'da

3) Bir boks turnuvasına katılan B'nin, C ile yaptığı müsabaka sırasında aldığı yumruklar neticesinde kaşı açılmıştır. Müsabaka sonunda hastaneye giden B, tedavi masraflarını C'ye ödetmek istemektedir. Bu durumda aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

a) Haksız fiil şartları oluşmuştur, C masrafları ödeyecektir

b) B'nin rızası mevcut olduğu için zararlardan C'yi sorumlu tutamaz

c) Zarar mevcut olmadığı için haksız fiil şartları oluşmamıştır, C sorumlu tutulamaz

d) C, kanuna dayanan bir yetkiyi kullanmaktadır, bu sebeple sorumlu tutulamaz

4) Stipulatio ile ilgili olarak hangisi yanlıştır?

a) Borçluyu alacaklıya vaad ettiği edimi yerine getirmeye borçlandırır

b) Stipulatio'nun tanık önünde yapılması bir zorunluluktur aksi takdirde ispatı mümkün olmaz

c) Genel akit tipidir, her türlü anlaşmanın kalıbı haline gelebilir

d) Sebebe bağlı veya sebepten soyut şekilde yapılabilir

5) D'nin B'ye bir seçimlik borcu vardır. D ve B bir anlaşma ile seçimi yapacak kişiyi T seçmişlerdir. Ancak T bir kaza sonucu komaya girmiştir ve seçimi yapamayacaktır. Bu durumda borcun akıbeti ne olur?

a) Seçimlik borçlarda 3.kişilere seçim hakkı verilemeyeceği için borç baştan itibaren geçersizdir

b) T'nin seçme hakkı mirasçılarına geçer ve böylece olay çözülür

c) Borçlu olan D olduğu için seçim hakki otomatik olarak D'ye geçer

d) T seçemeyecek durumda olduğu için borç sona erer

6) I. A'nın kölesinin işlediği suçtan dolayı actio noxalis açabilecek kimse, A' dan köleyi satın alarak kölenin maliki durumuna gelmiştir

II. Alacaklının kabulü ile borçlu, 100 sesters verme borcu yerine üç sığırını vermiştir

III. 26 yaşındaki borçlu " Sana vadettiğimi, almış olarak kabul ediyor musun?" diye sorduğunda alacaklı da, "Aldığımı kabul ediyorum." diye cevap vermiştir

x. Birleşme **y.** İfa yerine temlik **z.** Takas **k.** İbra

Yukarıdaki şıkları ipso iure (hukuken) borçların sona erme sebeplerine göre eşleştiriniz?

a) I-k / II-z / III-x

b) I-x / II-z / III-y

c) I-z / II-x / III-y

d) I-x / II-y / III-k

7) I. Iustinianus hukukunda hakim olan ilke kusur sorumluluğu ilkesidir.

II. Tarafların aralarında yapacağı bir anlaşma ile borçlunun kastından sorumlu olmayacağını kabul etmeleri mümkündür

III. Ağır ihmal ve hafif ihmal ayrımı yalnızca Iustinianus devrinde yapılan bir ayrımdır.

IV. Ağır ihmal Iustinianus hukukunda kasıt hükümlerine tabi tutulmuş, eşit ağırlıkta kabul edilmiştir.

Yukarıda verilen bilgilerden hangisi veya hangileri doğrudur?
a) I ve II **b)** II ve IV **c)** I ve III **d)** I ve IV

8) 5 yaşındaki P, evden aldığı değerli vazoyu B'ye vermeyi taahhüt etmiş ve B, bu vazoya karşılık olarak 20 sesters ödeme yapmıştır. Ancak P'nin babası bu sözleşmenin geçersizliğini ileri sürerek vazonun B'ye verilmesine izin vermemiştir. Bu durumda B, ödemiş olduğu 20 sestersi hangi hükümlere dayanarak geri alabilir? a) Sözleşme **b)** Haksız fiil **c)** Sebepsiz zenginleşme **d)** Hepsi

9) Malik M'nin, kiracısı B olan patates tarlasını, patates ticaretinin kendine uygun bir iş olmadığına karar vermesi üzerine B'ye bağışlaması durumunda B'nin kira sözleşmesinden doğan borcu hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?
a) Borç, ibra (acceptilatio) ile sona ermiştir
b) Borç, yenileme (novatio) suretiyle sona ermiştir
c) Borç, birleşme (confusio) sonucu sona ermiştir
d) Borç, ifa yerine temlik (datio in solutum) ile sona ermiştir

10) Aşağıdakilerden hangisi hizmet sözleşmesi (locatio conductio operarum) için yanlıştır?
a) Bu akitte her iki tarafın menfaati vardır, taraflar tüm kusurlardan sorumludur
b) Kölelerin çalışması hizmet akdi çerçevesinde değerlendirilmez
c) Roma'daki görüşe göre hizmet aktinin konusu yalnızca kas gücü ile yapılan işlerdir.
d) Fikir çalışmaları hizmet akdinin konusu olmaz ancak bu çalışmalara karşı verilen hediye tarzındaki şeref ücreti olağan dava ile talep edilebilirdi

11) Aşağıdakilerden hangisi kira sözleşmesi (locatio conductio rei) için doğrudur?
a) Kiranın konusu tüketilecek mallar da olabilirdi
b) Bir kimse yalnızca kendi malını kiraya verebilir, başkasının malı üzerinde kira akdi yapılamaz
c) Roma hukukunda kiracı (conductor) zilyettir
d) Kira akdinin oluşması için kira bedeli yalnızca belirli miktarda para olabilir, mal olamaz

12) Roma'daki borç ilişkilerindeki devir ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
a) Alacağın temliki ile eski borç ilişkisi halen devam eder
b) Borcun nakli ile yeni bir borç ilişkisi kurulur
c) Alacağı naklederken, borçlunun rızasını aramak şarttır
d) Alacağın temliki aktif havale, borcun nakli ise pasif havaledir

13) Aşağıdakilerden hangisi bir edimin geçerli şekilde borçlanılması için gerekli şartlardan değildir?
a) Edimin tayin edilmiş/edilebilir olması
b) Borçlunun yerine getirmekle yükümlü olduğu konunun olumlu olması
c) Edimin maddi bir değer taşıması
d) Edimin imkansız olmaması

14) Roma çarşısında köle satan X, sattığı kölenin verem olduğunu ve fazla ömrü kalmadığını bilmesine rağmen bunu alıcılardan saklar. Köleyi alan Y bir süre sonra kölenin verem olduğunu öğrenir. Bu durumda Y aşağıdakilerden hangisini/hangilerini yapabilir?
I. Altı ay içinde akdin feshi davası açıp aldığı köleyi iade eder ve verdiği bedeli geri isteyerek sözleşmeyi bozar
II. Bir yıl içinde semenin tenzili denilen bedelin indirimi davasını açabilir
III. Köleyi geri vererek yeni bir köle verilmesini isteyebilir
IV. Zarara katlanarak satış bedelinin tümünü öder
a) I,II **b)** IV **c)** II, IV **d)** III

15) A, çocuğuna sofra adabını öğretmesi için dadı B ile anlaşmış ve dadı B bu konularda uzman olduğunu, çocuğa sofra adabını en iyi şekilde öğreteceğini ifade etmiştir. Bu durumda A ile B arasında hangi sözleşme kurulmuştur?
a) Eser sözleşmesi **b)** Hizmet sözleşmesi **c)** Vekalet sözleşmesi **d)** Satış sözleşmesi

16) A, B'den, hamile köle K'yi satın almış ve bedelini de peşin olarak ödemiştir. Tarafların anlaşmasına göre köle bir hafta sonra A'ya teslim edilecektir. Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
a) Taraflar anlaştığında sözleşme askıdadır, kölenin teslimiyle tamamlanır
b) Kölenin 1 hafta sonra teslim edileceği kaydı bir şarttır
c) Köle teslim edilmeden ölse dahi A satış bedelini ödeyecektir
d) Köle teslim edilmeden önce çocuğu doğarsa bu çocuk B'ye ait olur

17) A, evinde olduğunu düşündüğü ayakkabıları ödünç vermek üzere B ile anlaşmış ancak sonradan ayakkabıların tabanı yırtıldığı için uzun zaman önce çöpe attığını hatırlamıştır. Bu durumda sözleşme hangi geçersizlik sebebiyle sakatlanmış olur?
a) Yokluk **b)** Kesin hükümsüzlük **c)** İptal edilebilirlik **d)** Kısmi butlan

18) A, atını 3 ay kullanması için F'ye verir ve karşılığında 75 sesters alır. Bu durumda A ile F arasında aşağıdaki sözleşmelerden hangisi mevcuttur?
a) Satış sözleşmesi **b)** Ariyet sözleşmesi **c)** Hizmet sözleşmesi **d)** Kira sözleşmesi

19) A, evi güvenli olmadığı için B'ye 1000 sesters vermiş ve 2 haftalık yurtdışı tatilinden sonra parayı kendisinden almaya geleceğini söylemiştir. A ile B arasındaki sözleşme aşağıdakilerden hangisidir? a) Karz **b)** Zaruri vedia **c)** Adi vedia **d)** Gayrimuntazam vedia

20) A, kendisine bir elbise dikmesi için terzi B ile anlaşmış ve terzi B, elindeki kumaşı kullanarak 12 gün içinde bir elbise dikmiştir. Buna göre A ile B arasındaki sözleşme aşağıdakilerden hangisidir?
a) Satış sözleşmesi **b)** Hizmet sözleşmesi **c)** Eser sözleşmesi **d)** Vekalet sözleşmesi

21) A, B ile anlaşarak evini ona 250 sesterse satmıştır. Ancak bedeli 50 sesters olarak göstermişlerdir. Bu işlemle ilgili olarak hangisi söylenebilir?
a) Mutlak muvazaa vardır **b)** Nisbi muvazaa vardır **c)** Hile vardır **d)** Hata vardır

22) A, kölesi S'ye 200 sesterslik bir peculium vermiş ve kendisini bir mağazaya göndererek 75 sesters değerindeki vazoyu almasını istemiştir. S, vazoyu almış ancak dikkatsiz davrandığı için mağazadaki bir diğer vazoyu düşürerek 400 sesterslik zarara yol açmıştır. Bu durumda hangisi söylenebilir?
a) A, peculium ve verdiği izinden dolayı toplamda 200 sestersten sorumludur
b) A, sadece 75 sesterse alınan tablodan sorumludur, kırılan vazonun bedeli kölenin eksik borcudur
c) A, hem vazonun bedelinden hem de öteki vazonun kırılması sebebiyle oluşan zarardan sorumludur
d) A, sadece kölenin kırmış olduğu vazodan doğan zarardan sorumludur

23) I. Kasıt **II.**Ağır ihmal **III.**Hafif İhmal **IV.**Beklenmeyen hal **V.**Mücbir sebep
Omnis culpa (bütün kusurlardan sorumluluk) yukarıdakilerden hangilerini kapsar?
a) I, II, IV, V **b)** I, II, III **c)** I, IV, V **d)** Hepsi

24) Temerrüt için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
a) Borç talep edilebilir olmalı
b) Roma hukukuna göre borçlunun temerrüde düşmesinden sonra mal telef olursa borçlunun sorumluluğu devam etmez.
c) Tabii borçlarda temerrüt olmaz
d) Alacaklının temerrüdünde, borçlu borcundan kurtulmasa da sorumluluğu hafifler

25) "Bu akdin kökeni dostluktur. Dostlar birbirlerinin işlerini görür ve bunun için karşılık almazlar. Fides'in (sadakat, dürüstlük) bir gereğidir. Rızai bir akittir. Eksik iki taraflı bir borç ilişkisi meydana getirir". Tanımı verilen akit hangisidir?
a) Karz akdi **b)** Şirket akdi **c)** Vekalet akdi **d)** Vedia akdi

26) I. Titius ismindeki gladyatör kölenin mülkiyetini devir borcuna ……..borcu adı verilir.
II. Konusu sükna hakkının kurulması olan borçlar ……. borç olarak kabul edilir.
III. Türk hukukuna göre kumar borcu …….. borç türüne girer.

Yukarıdaki boşluklara sırasıyla hangileri gelmelidir?

a) çeşit – bölünemez – tam
b) çeşit – bölünebilir – tam
c) parça – bölünebilir – eksik
d) parça - bölünemez – tabii

27) A'nın "Bana 100 sesters vermeyi taahhüt ediyor musun?" sorusuna B, "Taahhüt ediyorum" şeklinde cevap vermiştir. Bu hukuki ilişkiyle ilgili olarak hangisi doğrudur?
a) B, A'ya cevabı vekili vasıtasıyla verirse akit yine kurulmuş olurdu
b) B'nin A'nın sorusuna 50 sesters vermeyi kabul ediyorum" şeklinde cevap vermesi üzerine sözleşme 50 sesters üzerinden kurulurdu
c) A, sorusunda herhangi bir sebep (causa) göstermediği için işlem geçersizdir
d) Kurulan akit tüm hukuk devirlerinde dar hukuk akdi olarak kabul edilmiştir

28) "Preatorların veya imparatorların hukuki geçerlilik verecek şekilde dava hakkı tanıdıkları pactum'lar …… genişletmişlerdir" ifadesindeki boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?
a) Dar hukuk akitlerini **b)** Rızai akitleri **c)** İyiniyet akitlerini **d)** Yazılı akitleri

29) A 10 sesters karşılığında tamir edilmesi için saatini B'nin dükkanına bırakmıştır. Ancak saat, tamirci B'nin dükkanından gece vakti çalınmıştır. Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
a) A ile B arasında hizmet sözleşmesi kurulmuştur
b) Klasik devirde kusuru olmayan B saatin çalınmasından sorumlu değildir
c) Sözleşmede sadece tek tarafın menfaati söz konusudur
d) Iustinianus devrinde custodia sorumluluğu olmadığı için B saatin çalınmasından sorumlu değildir

30) A, B'den iki kitap talep etmiş ve karşılığında bir kilo domates vereceğini söylemiştir. Buna göre tarafların arasındaki hukuki ilişki ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
a) Ayni akittir
b) İsimsiz akittir
c) Bir taraf edimini yerine getirmedikçe akit kurulmaz
d) Tarafların arasındaki işlem takastır

DOĞRU-YANLIŞ KISMI

1) Lex Perfecta (Tam Kanun) niteliğindeki bir kanuna aykırılığın müeyyidesi işlemin geçerli olması fakat ceza tehdidi altına alınması şeklindeydi. (D) - (Y)

2) Romalılar ile Roma Devleti'nin o dönemde hostis olarak isimlendirdikleri yabancılar arasındaki etkileşim hukuk dallarından, daha ziyade Miras Hukuku'nun gelişimine katkı sağlamıştır. (D) - (Y)

3) İmparatorun uygun gördüğü ve bir emirname ile ifade ettiği iradenin kanun sayılması Son İmparatorluk Devri'nin özelliklerinden biridir. (D) - (Y)

4) Modern hukukun da kabul ettiği ayni hak-şahsi hak ayrımı Eski Hukuk Devri'nde kabul edilen bir ayrımdır. (D) - (Y)

5) Magistraların, halk meclisinin ve senatusun en uyumlu ve düzenli çalıştıkları devir İlk İmparatorluk Devri'dir. (D) - (Y)

6) Görevi mali işleri ve devlet hazinesini idare etmek, vergi ve para cezalarını toplamak olan magistra Quaestor'dur. (D) - (Y)

7) Cumhuriyet Devri'nde imperium yetkisine sahip olan magistralar dictator, praetor ve censor'du. (D) - (Y)

8) Magistraların görevleri karşılığında alacakları ücret miktarını Senatus belirlerdi. (D) - (Y)

9) Hukuk kurallarının akıldan, eşyanın tabiatından çıkmasını ve tarihi olgulardan arındırılmasını savunan hukuk ekolü Tabii Hukuk Akımı'dır. (D) - (Y)

10) Kanunları ilga etme yetkisi imperiuma sahip olan magistralara tanınmış yetkilerden biridir. (D) - (Y)

11) Ius Civile-Ius Honorarium ayrımı hukuku oluşturan kaynaklar açısından yapılan bir ayrımdır. (D) - (Y)

12) Hukukun yazılı olmayan örf ve adetlerden oluştuğu, kralın Roma'nın tek magistrası olarak hayatı boyunca görev yaptığı dönem İlk İmparatorluk Devri'dir. (D) - (Y)

13) Patricii-pleb mücadelesinin en önemli sonuçlarından biri XII Levha Kanunları'nın hazırlanmasıdır. (D) - (Y)

14) Hile, tehdit ve muvazaa iradenin teşekkülündeki bozukluklardandır. (D) - (Y)

15) İrade ile beyanın arasında farklılık bulunmadığı ve bu duruma dayanarak akdi iptal etmenin mümkün olmadığı irade teşekkül bozukluğu saik hatasıdır. (D) - (Y)

16) Roma vatandaşı olmak, köle olmamak ve erkek olmak hak ehliyetine sahip olmanın şartlarındandır. (D) - (Y)

17) Köleyi değnekle azat etme Ius Civile'de öngörülen azat etme şekillerinden biri değildir. (D) - (Y)

18) Corpus Iuris Civilis'in bölümlerinden olan Institutiones, öğrenciler için bir ders kitabı niteliğindedir. (D) - (Y)

19) Corpus Iuris Civilis'in bölümlerinden olan Codex, klasik hukukçuların eserlerinden yapılan derlemelerden oluşmaktadır. (D) - (Y)

20) Başka bir devletin vatandaşlığına geçme veya özgürlüğün kaybı ile Roma vatandaşlığı kaybedilirdi (D) - (Y)

21) Vekalet veya vedia gibi güvene dayalı akitlerden mahkumiyetin sonuçlarından biri infamis hale gelmektir (D) - (Y)

22) Bilinen Roma tarihinin ilk kanunlaştırma hareketi Corpus Iuris Civilis'tir. (D) - (Y)

23) A, B'nin consul seçilmemesi kaydıyla C'ye çiftliğini satmayı kabul etmiş ise bir geciktirici şart söz konusudur. (D) - (Y)

24) A'nın B'ye vedia olarak verdiği buğdayların B'nin karz olarak verildiğini sanması durumunda işlemin mahiyetinde hata söz konusudur. (D) - (Y)

25) Bir Ius Civile müessesesi olan actio doli, hilenin öğrenilmesinden itibaren altı ay içinde açılırdı. (D) - (Y)

26) Bir hakkı sınırlandıran, içeriğini değiştiren, ortadan kaldıran ya da bir başkasına devreden işlemlere tasarruf işlemi denir. (D) - (Y)

27) Roma Hukuku'nda temsilci, kendisine verilen temsil yetkisinin sınırlarını aşarsa işlem geçersiz olurdu. (D) - (Y)

28) Roma Hukuku'nda hak ehliyetleri olmadığı için alieni iuris'lerin consul olmaları mümkün değildi. (D) - (Y)

29) Roma Hukuku'nda hata hallerinin yaptırımı sözleşmenin iptal edilmebilmesidir. (D) - (Y)

30) Roma Hukuku'nda mutlak haklar sadece maddi mallar üzerinde mevcut olabiliyordu. (D) - (Y)

31) Parça borcu-cins borcu ayrımı malların objektif niteliği dikkate alınarak yapılmaktadır. (D) - (Y)

32) Kölelerin yaptıkları sözleşmelerden doğan borçlar ve aynı paterfamilias'a tabi iki alieni iuris'in birbirlerine olan borçları tabii borç olarak nitelendirilir. (D) - (Y)

33) Borcun nakli için alacaklının rızasının aranması hem Roma hukuku hem de Türk hukuku açısından geçerli bir şarttır. (D) - (Y)

34) Borcun istenmeyeceği anlaşması (pactum de non petendo) yapılmasına rağmen alacaklı alacağını ius civile'ye göre isteyebilir ancak bu durumda praetor borçluya bir defi verir. (D) - (Y)

35) Sorumluluk dereceleri hafiften ağıra doğru sırasıyla; hafif ihmal, ağır ihmal ve kast olarak sıralanır. (D) - (Y)

36) Alacaklı, kendisine ifa edilmek istenen edimi kabul etmediği takdirde temerrüde düşer ve borçlu sözleşmeden dönerek menfi zararlarının tazminini alacaklıdan talep edebilir. (D) - (Y)

37) Ius gentium tarafından kabul edilen bazı akit tipleri zaman içerisinde ius civile'ye dahil olmuşlardır. (D) - (Y)

38) Sözleşmeler borçlandırıcı işlem iken bunların ifası amacıyla kullanılan mancipatio, traditio ve in iure cessio tasarruf işlemleridir. (D) - (Y)

39) Hukuken geçerli bir sebebi olmayan tarafın, diğer tarafın zararına olacak şekilde malvarlığında bir artış meydana gelmişse, bu artış sebepsiz zenginleşme davası ile geri istenebilir. (D) - (Y)

40) Satış sözleşmesi karşılıklı iki tarafa borç yükleyen, rızai bir dar hukuk sözleşmesidir. (D) - (Y)

ROMA HUKUKU-ABDURRAHMAN SAVAS 2011 SORULARI

Roma Hukuku Soruları

1- I- Edimin konusu
II- Obligationun tarafları
III- Alacaklının borçluya karşı kullanacağı cebir ve tazyik unsuru
Yukarıdakilerden hangisi veya hangileri Obligationun esaslı unsurudur?
A- I ve II B- II ve III C- I, II ve III D-I ve III
CEVAP: C Şıkkı

2- Aşağıdakilerden hangisi edimin özelliklerinden biri değildir?
A-Edimin meşru olması B- Edimin nakden takdirinin kabil olmaması C-Edimin ifasının mümkün olması D-Edimin tayin edilmiş olması
CEVAP: B şıkkı

3- Aşağıdakilerden hangisi ayni akitlerden değildir?
A-Mutuum B-Commadatum C- Pignus D- Stipulatio
CEVAP: D şıkkı

4-Aşağıdaki ayni akitlerden hangisi en eskisi olarak Klasik metinlerde adı geçer?
A-Pignus B_ Depositum C-Mutuum D-Commadatum
CEVAP:C şıkkı

5- I-Sözlü akitler
II- Yazılı akitler
III- Ayni akitler
Yukarıdaki numaralandırılmış akitlerden hangisi ya da hangileri şekle tabiidir?
A- I,II ve III B- I ve II C-Yalnız III D-Yalnız I
CEVAP:B Şıkkı

6-Aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?
A-Roma Hukukunda aile evlatlarına ödünç verilebilir.
B-Ariyet akdi ücretsiz yapılır.
C-Karz akdi tek tarafa borç yükleyen bir akittir.
D-Ariyette eşyanın devriyle birlikte mülkiyet geçmez.
CEVAP:A Şıkkı

7-Roma Hukukuna göre Vekalet Akdi için aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?
A-Dar hukuk akdidir.
B-Tam iki taraflıdır.
C-Vekalet veren her zaman vekile karşı borç altına girer.
D-Ücretsiz yapılır.
CEVAP:D şıkkı

8-Aşağıdakilerden hangisi bir hukuki işlemde, tek tarafın iradesi ile beyanı arasında farkında olmadan yarattığı uyumsuzluğa verilebilecek bir örnektir?

A-Nisbi Muvazaa
B-Konuda hata
C-Latife beyanı
D-Zihni kayıt
CEVAP:B şıkkı

9-Aşağıdakilerden hangisinde misli olmayan maldan cins borcu doğar?
A-Gazete bayiindeki herhangi bir X gazetesi
B-Markette satılan raftaki 1kg T marka süt
C-Bulut isimli yarış atı
D-Bedri Baykam'ın 3 adet tablosu
CEVAP:D şıkkı

MAKRO KİTABEVİ

10-Aşağıdaki cümlelerden hangisi yanlıştır?
A-Terziye sipariş verilen elbise için gereken kumaşı terzi kendisi sağlamışsa Roma Hukukunda bunun adı istisna akdi değildir.
B-Roma Hukukunda Vedia Akdinin konusunu taşınmazlar oluşturur.
C-Karz akdinin konusu misli mal veya paradır.
D-Kira akdi ücret alınmaksızın yapılırsa bunun adı ariyet olur
CEVAP:B şıkkı

11-Aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
A-Furtum,hem Ius Civile' ce hem de Praetorlar'ca tanınan bir haksız fiildir.
B-Furtumun, kullanma hırsızlığı ve malın hırsızlığı olmak üzere 2 çeşidi vardır.
C-Bir ceza davası olan actio furti yalnızca malik tarafından hırsıza karşı açılır.
D-Ceza davası olan actio furti hırsız öldüğünde hırsızın mirasçılarına karşı açılamayan bir davadır.
Cevap:D şıkkı

12-Bir kimsenin alacaklısına rehin verdiği bir saati çalması durumunda Roma Hukukunda görülen furtumun hangi çeşidi söz korusu olur?
A-Malın Hırsızlığı B-Zilyet Hırsızlığı C-Kullanma Hırsızlığı
D-Dannum iniuria datum
Cevap:B şıkkı
13-Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
A-Furtum, Ius Civilece tanınan bir hırsızlıktır.
B-Actio furti, Condictia furtiva ve Rei vindicatio furtum sonucu açılan davalardır.
C-Hırsızlıktan doğan bütün ceza davaları 1 yıllık süreye tabiidir. Bu süre geçtikten sonra ceza davası açılamıyordu.
D-Actio furti bir ceza davasıyken Condictio furtiva bir tazmin davasıdır.
Cevap:C şıkkı
14-Bir kimsenin şahsına yapıla maddi ve manevi bütün tecavüzleri kapsayan ve Ius Civilece tanınan haksız fiildir?
A-Dolus
B-Dannum Iniuria datum
C-Iniuria
D-Metus
Cevap: C şıkkı
15-Vedia akdi için hangisi yanlıştır?
A-Kullanmak için aldığımız bir eşyayı da emanet olarak bir başkasına bırakabilirz.
B-Vedia alan kişi ne zilyettir ne de maliktir.
C-Roma Hukuku için önemli olan özelliği taşınmaz bir malı konu edinmesi ve ücretsiz bir akit olmasıdır.
D-Vedia alınan bir malı kullanamayacağınız gibi bu malın semerelerini de kullanamayız,bunlar vedia verene iade edilir.
Cevap:C şıkkı

16-Bankaya yatırılmak üzere bankaya verilen para aşağıdakilerden hangisine örnektir?
A-Karz B-Gayrimuntazam vedia C- Yediemine tevdi D-Ariyet
Cevap:B şıkkı
17-Roma Hukukuna göre aşağıdakilerden hangisi İstisna akdi değildir?
A-Gemi ile bir başkasının mallarını Roma'dan bir adaya iki seferde taşımak.
B-Malzemesi heykeltıraştan olmak üzere bronz bir heykel yaptırmak.
C-terzinin Müşteriye ait kumaştan elbise dikmesi.
D-Kuru temizlemeciye Elbise temizletmek.
Cevap:B şıkkı

MAKRO KİTABEVİ

18-Aşağıdakilerden hangisi müteselsil borç sebeplerinden değildir?
A-Haksız fiil B-Miras C- Stipulatio ile yapılan akit D-Hepsi
Cevap:D şıkkı

19- *Roma Hukukunda şekilsiz antlaşmalar olan pactumlar sonuç doğurmazlardı.Eğer brç doğması isteniyorsa Stipulatio şeklinde yapılmaları gerekirdi.
Buna göre aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki açıklamaya uymamaktadır?
A-Ariyet akdi B-Bağışlama akdi C-Karz akdi D-Vedia akdi
Cevap:D şıkkı

20- Commodatumda alınan şey için ücret alınırsa bu neye dönüşür?
A-Pignus B-Emptio-Venditio C-Locatio Conductio Rei D-Vedia
CEVAP:C şıkkı
21-Aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
A-Vedia akdinde vedia verilen şeyin semenini de vedia alan geri vermelidir.
B-Vedia akdi tam iki tarafa borç yükleyen bir hüsnüniyet akdidir.
C-vedia akdinde pactum yoluyla faiz istenebilirdi.
D- Vedia akdi şekle bağlı bir akittir.
Cevap:A şıkkı
22- I-roma Hukukunda hem contractus hem de pactum borç doğururdu.
II-Pactum Ius Civile tarafından bir actio ile müeyyidelendirilmiş bir akittir.
III-Ius Civile sahasına girmeyen bütün anlaşmalar için de contractus tabiri kullanılırdı.
Contractus ve Pactum ile ilgili yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri doğrudur?
A- Yalnız I B-II ve III C- I, II ve III D-I ve III
Cevap:B şıkkı
23-I-Karz II-Ariyet akdi III-İstisna akdi IV-Rehin akd
Yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri hem ayni akit hem de hüsnüniyet akdi özelliği teşkil eder?
A-I,,II ve IV B- II ve IV C-I, II,III ve IV D-Yalnız I
Cevap:B şıkkı

24-Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
A-Vasisinin auctoritası olmadan bir impubes tarafından yapılan ödünç halinde verilen şeyin mülkiyeti ödünç alana geçmeyeceğinden dolayı mutum oluşmaz.bu durumda sadece zilyetlik geçmiştir.
B-Ödünç veren başkasına ait bir parayı vermişse alan da hüsnüniyetle bu parayı harcamış veya kendi paralarıyla karıştırmışsa bu durumda furtum davalarından actio furti oluşurdu. Çünkü bu hallerde karışma yoluyla mülkiyetin geçmiş olduğu farzediliyordu.
C-Roma Hukukunda mutum akdi dar hukuk akdi olduğundan faiz şart edilmek istendiğinde bunun şekilsiz bir anlaşma olan bir pactum yoluyla yaplması yeterli değildi.
D-Karz akdinde faiz stipulatio ile şart edilir ve faiz borcu da mutum dan doğan değil stipulatio dan doğan dava ile talep edilebilirdi.
Cevap: B şıkkı

25-Aile evladı olan Papirus pater familiasının muvafakatiyle para ödüncü almıştır.Bu para ödüncü ile Papirus , Cervarus adında bir köle satın almıştır.Aile evladının yaptığı yukarıdaki işlemle ilgili olarak hangisi doğrudur?
A- Pater familias exeptio yoluyla borcundan dönebilir.
B-Senatus consultüm kararıyla aile evlatlarına verilen para ödüncü yasaklandığı için yapılan işlemler geçersizdir.
C-pater familias bu alınan para ödüncünden dolayı sorumlu sayılır ve borcu ödeme zorunluluğu vardır.
D-Aile evladı Senatus Consultüm'den doğan exeptio'yu ileri sürerek borcundan kurtulur.Cevap: C şıkkı

MAKRO KİTABEVİ

26-Furtum olayı sonucunda asagıdaki davalardan hangisi kesinlikle acılamaz?
A- actio doli B-actio prohibiti C-condictiva furtiva D-actio institutoria
Cevap:D şıkkı

27-Aşağıdakilerden hangisi Roma Hukukunda kusursuz sorumluluk hallerinden biridir?
A-Filius familias tarafından işlenen fiillerden dolayı pater familiasın sorumluluğu
B-Kölelerin işlediği fiillerden dolayı efendinin sorumluluğu
C-Hayvanların verdiği zararlardan dolayı hayvan sahibinin sorumluluğu
D-Hepsi
Cevap: D şıkkı

28-Roma'da bir kişi tabii borcunu bildiği halde borcunu alacaklısına karşı öderse bu ödemenin niteliği ne olur?
A-Bağışlama niteliğindedir.
B-Basit borcun ifasıdır.
C-Bir Trampa niteliğindedir.
D-Böyle bir borç ödenemez;çünkü tabi borç niteliğindedir.
Cevap:B şıkkı

29-Roma'da aşağıdakilerden hangisi tabii borç olarak değerlendirilmez?
A-Romalı vatandaşların Romalı olmayan kişilerle yaptıkları anlaşmalar
B-Aile evlatlarına verilen para ödüncünden doğan borçlar
C-Aynı hakimiyetteki 2 aile evladı arasındaki borçlar
D-Pater familias ile aile evladının arasındaki borçlar Cevap:A şıkkı
30-Pactum yoluyla tesis edilen faiz borcu aşağıdaki borç tiplerinden hangisine girer?
A-Obligatio Civile
B-Obligatio Naturalis
C-Stipulatio borcu
D-Tek taraflı borç
Cevap:B şıkkı

31- I-Actioları yoktur
II-Hukuk nizamı tarafından kabul edilmezler III-İfaları mümkün değildir
Tabii borçlarla ilgili olarak yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri doğrudur?
A-Yalnız I B- I ve II C- I ve III D- I, II ve III
Cevap:A şıkkı

32-Roma da sebepsiz zenginleşmeden doğan borçlar aşağıdaki kavramlardan hangisine girmektedir?
A-Contractus B-Quasi Contractus C- Delictum D-Quasi Delictum
Cevap:B şıkkı

33- I-Ariyet akdi II- Vedia akdi III- Kira akdi IV- Şirket akdi
Yukarıdakilerden hangisi ya da hangilerinin davaları hüsnüniyet davalarıdır?
A-I ve II B-III ve IV C- II, III ve IV D- I ve IV
Cevap:A şıkkı
34- I-.Furtum davasını sadece çalınan eşyanın maliki açabilir.
II-Furtum davasını bazen detantor açabilir.
III-Furtum davasını bazen zilyet açabilir.
IV-Furtum davası bazen çalınan eşyanın sahibine karsı açılabilir
Yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri yanlıştır?
A-Yalnız I B- II ve III C- II ve IV D- Yalnız II Cevap:A şıkkı

MAKRO KİTABEVİ

35- I-Suçlunun suç üstü halinde yakalanması
II-Suçu magistra önünde islemesi
III-Suçun senatus mensubuna karşı islenmesi
IV-Suçun umuma açık yerde işlenmesi
Iniuria suçu yukarıdaki hallerden hangisinde ya da hangilerinde ağırlaştırıcı sebeptir?
A- I ve II B- II ve III C- II ve IV D-III ve IV
Cevap: D şıkkı
36-Aşağıdakilerden hangisi sözlü akitlerden değildir?
A-Stipulatio B- Mücerret stipulatio C- Azatlının yemini D- Fiducia
Cevap: D şıkkı
37-Aşağıdaki davalardan hangisinin sonucunda suçlu infamislik hükmü giymez?
A-Actio doli B- Actio furti C-Actio ıniuriarum D- Actio Empti
Cevap: D şıkkı
38-Aşağıdakilerden hangisi klasik devirdeki Custodia sorumluluğuna girmez?
A-Ariyet alanlar B-Gemiciler C- İstisna akdi ile bağlı bulunmayan mütahitler D-Ahır sahipleri
Cevap: C şıkkı
39-Edim için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
A-Maaddi ve manevi kıymet taşıyan edimler borç konusu olabilir.
B-Edimin para ili ölçülmesi gerekir.
C- Haksız fiilin tazmini edime konu olabilir.
D-Edimin ifası mümkün olmalıdır.
Cevap:A şıkkı

40-Haksız fiiller için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
A-Prensip olarak haksız fiilden bir ceza borcu ve ceza davası doğar
B-Temyiz kudretinden yoksun olanlar sorumluluk için kusur aranan hallerden sorumsuzdurlar.
C-Kölenin yaptığı haksız fiilden efendi noxal sorumludur
D-Srumluluk için dolus ve ihmal ele alınır hafif ihmal göz önünde tutulmaz.
Cevap: D şıkkı

41-Seçimlik borçlar için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
A-Seçimlik borçlar sadece akitle tesis edilir .
B- Seçim hakkı mukavele ile üçüncü şahsa bırakılabilir.
C- Seçimlik borçlarda borçlunun kusuru olmadan yani beklenmedik bir sebepten dolayı edimin biri imkansız hale gelirse borçlu borcundan kurtulur.
D-Seçimlik borçlarda seçim hakkı aksi kararlaştırılmadı ise alacaklıya aittir.
Cevap:B şıkkı

42- A, koyun sürüsünden bir koyunun peşinden koşmaktadır.koyun bunun korkusuyla kendisini uçurumdan aşağıya atmıştır. Sürü psikolojisi ile 1 koyun hariç diğer koyunlarda uçurumdan aşağıya atlamıştır. A, kalan koyunu ise delil kalmaması için uçurumdan aşağıya atmıştır. Dommon iniura datuma göre hangisi doğrudur.
A- A, sadece ilk attığı koyundan sorumludur
B- A en son kendi attığı koyundan sorumludur
C- A ilk atlayan ve kendi attığı koyundan sorumludur.
D- A bütün koyunlardan sorumludur.
Cevap: B şıkkı

MAKRO KİTABEVİ

43-Aşağıdaki hallerden hangisi Roma Hukukunda Hak ehliyetini sona erdiren bir sebep değildir?
A-Hürriyetin kaybı
B- Vatandaşlığın kaybı
C-Baba egemenliği altına girme
D-Pater familias hakkında gaiplik kararı verilmesi
Cevap: D şıkkı

44-Roma vatandaşı olabilmek için hangisi şart değildir?
A-Ana Romalıdan olmak
B-Baba Romalıdan olmak
C-Azat edilmek
D-Devletin tanıması
Cevap:B şıkkı

45-Aşağıdakilerden hangisi Dos işlemini tesis etme yollarından biri değildir?
A-Stipulatio
B-Dotis Datio
C-Legatum
D-Dotis Dictio
Cevap:A şıkkı

46-Aşağıdakilerden hangisi tek taraflı hukuki işlem olduğu halde yöneltilmesi gerekli irade beyanıyla kurulan bir işlem değildir?
A-Fesih
B-Mirasın reddi
C-Vasiyetname
D-Takas
Cevap: C şıkkı

47-A şahsının semeni B şahsının semenine karışmıştır.Roma Hukukunda A şahsı sebepsiz zenginleşme ile B şahsına aşağıdakilerden hangisini yöneltir?
A-Contractus B-Quasi Contractus C- Delictum D-Quasi Delictum
Cevap:B şıkkı

48-Aşağıdakilerden hangisi hem res mancipi hem de gayrimisli eşya olma özelliği gösterir?
A-Abdurrahman SAVAŞ'ın bir makalesi B-Köle C-Bahçenin en köşesindeki küçük ağaçtaki yeşilimsi 2 elma
D- Koyun
Cevap:B şıkkı

49-Aşağıdaki eşyalardan hangisi zamanaşımı ile iktisap edilemez?
A-At arabası B- Saban C- yaylak D-Buğday
Cevap:C şıkkı

50- I- Nişanlanma II-Boşanma III- Manus
Yukarıdakilerden hangisinin sona erdirilmesi için tarafların sadece bu konudaki niyet ve iradesini ortaya koymakla sona ermez?
A-I ve II B- I ve III C- II ve III D- Yalnız III
Cevap:D şıkkı

MAKRO KİTABEVİ

TC
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Roma Hukuku vize sınavı 08.01.2020
Çift ve İkinci Öğretim (B Grubu)

SINAV SÜRESİ 50 DAKİKADIR. CEVAPLAR OPTİK KAĞITLARA İŞARETLENMELİDİR. AİT OLDUĞUNUZ GRUBU CEVAP KAĞIDINIZA İŞRETLAMEYİ UNUTMAYINIZ. Her soru 3 puandır. Başarılar…Dr. Öğr. Üyesi Sevgi Kayak

1. Arazisinde hiç su kaynağı bulunmayan Titius, komşu arazideki su kuyularından yararlanmak için bu arazinin maliki olan Livius'a başvurarak bu talebini dile getirir, ancak Livius bu talebi kabul etmez. Bunun üzerine Titius praetor'a giderek durumu anlatır ve söz konusu hakkı praetor kararı ile elde eder.

Bu olayda praetor'un Titius lehine kabul ettiği hak aşağıdakilerden hangisinde en doğru olarak verilmiştir?

a) Kanuni intifa hakkı b) Kanuni geçit hakkı c) Kanuni su irtifakı
d) Kira hakkı e) Oturma hakkı

2. Yukarıdaki olayda Titius, kısa süre sonra arazisini Cladius'a satıp devretmiştir. Cladius da bu su kuyularından yararlanmak istemiş ancak Livius, söz konusu hakkın Titius lehine tesis edildiği gerekçesiyle su kuyularının kullanımını yasaklamıştır. Praetor ise Cladius'un su kuyularından yararlanma hakkının varlığını kabul etmiştir. Praetor'un bu karara varmasındaki neden nedir?

a) Bu hak praetor kararı ile tesis edilmiştir.
b) Bu hak, kural olarak hak sahibinin ömrü boyunca devam eder.
c) Bu hak eşya lehine bir haktır.
d) Bu hak nisbi bir haktır.
e) Bu hak sınırlı bir ayni haktır.

3. Senatus kararlarıyla ilgili olarak Gaius, Institutiones'inde (Gai. Inst., 1. 4) şöyle bir tanım yapmıştır: "*Senatus kararları, senatus organının koyduğu kurallar olup kanun gücündedir*". Bu tanım aşağıdaki dönemlerden hangisi için en doğru kabul edilebilir?

a) Krallık Devrinin sonları b) İlk İmparatorluk Devrinin sonları c) Cumhuriyet Devrinin başları
d) İlk İmparatorluk Devrinin başları e) Son İmparatorluk Devri

4. ....., her halkın kendi idaresi için oluşturduğu hukuktur. Romalıların .....'si de Roma halkının kendi idaresi için oluşturduğu hukuk olup, bu toplumun örf ve adet kurallarından, rahip hukukçuların faaliyetlerinden ve kanunlardan oluşur. Sert, katı, şekilci ve kalıplara sıkı sıkıya bağlı bir hukuktur ve bu sebeple her zaman somut olay adaletini sağlayamaz.

Yukarıdaki paragrafta anlatılan hukuk aşağıdakilerden hangisidir?

a) Ius civile b) Ius praetorium (praetor hukuku) c) Örf ve adet hukuku d) Senatus kararları e) İmparator emirnameleri

5. Aşağıdaki cümlelerden yanlış olanı işaretleyiniz.

a). Provocatio ad populum, Roma'da halk meclisinin yargılama yapma yetkisine sahip olduğunun bir göstergesidir.
b) Magistra'ların hukuki ve cezai sorumlulukları ancak görev sürelerinin bitiminden sonra gündeme gelebilir.
c) Cumhuriyet Devrinde Roma halkı Lex Regia ile kanun yapma yetkisini Octavianus (Augustus)'a devretmiştir.
d) Roma'da yalnız praetor beyanname yayınlama hakkına sahiptir
e) İmparator Augustus kendi rejimini tam olarak yerleştirebilmek için kendisine yakın hukukçulara imparator adına cevap verme imtiyazı tanımıştır.

6. Aşağıdaki seçeneklerden hangisi praetor ile bağımsız şekilde hukuki faaliyet yürüten hukukçular arasındaki farklardan biri olarak görülemez?

a) Praetor, kanunkoyucudur; hukukçular ise kanunkoyucu değillerdir.
b) Praetor'lar hukuki uyuşmazlıkları yargılamakla görevlidirler; hukukçular ise hukuki bilgi veren danışman konumundadırlar.
c) Praetor dava hakkı, defi ve eski hale iade gibi hukuki vasıtalardan yararlanır; hukukçular ise respondere faaliyetinde bulunabilir.
d). Praetor'ların kararları bağlayıcıdır; hukukçuların kararları ise ancak praetor tarafından yargılamada dikkate alındığında bağlayıcı hale gelir.
e) Praetor'lar aynı zamanda magistra olup bu iş için ücret almazlar; hukukçular magistra değillerdir ve yaptıkları iş karşılığında onur ücreti alabilirler

7. Digesta ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

a) Roma'nın Klasik Hukuk Devri hakkında bize bilgi veren ilk elden kaynaktır.
b). Digesta; kişilere ilişkin hukuk, mallara ilişkin hukuk ve davalara ilişkin hukuk olmak üzere üçe ayrılan bir sistematiğe sahiptir.
c) Kanun gücündedir.
d) D. 19. 6. 2. 1 ifadesi, Digesta'nın 19. kitabının 6. faslının/kısmının 2. parçasının 1. paragrafı anlamına gelir.
e) Digesta kaleme alınırken interpolatio adı verilen değişiklikler yapılarak hukuk kuralları arasındaki çelişkiler giderilmiş ve kavramlar güncellenmiştir

8. Aşağıdakilerden hangisi Cumhuriyet Devrinde halk meclislerinin yetkilerinden biri olarak değerlendirilemez?

a) Kanun çıkarma yetkisi b) Provocatio ad populum c) Hukuki uyuşmazlıkları çözüme bağlamak
d) Magistra'ları seçmek e) Savaş veya barışa karar vermek

9. Aşağıdakilerden hangisi tarihçi hukuk okulunun en önemli temsilcisidir?

a) Savigny b) Puchta c) Grotius d) von Tuhr e) Thomasius

10. MÖ 204 yılında Lex Cincia adıyla bilinen bir kanun çıkarılarak, belli bir miktarın üzerinde yapılan bağışlamalar yasaklanmış, böylece bağışlamada bulunanların ölçüsüzce bağışlarda bulunarak kendilerini fakirleştirip zor duruma düşmelerinin önüne geçilmek istenmiştir. Kanuna aykırı olarak yapılan bağışlamalarla ilgili olarak ise kanun metninde bir düzenleme yoktur.

Bu kanun ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

a) Bu kanun Cumhuriyet Devrinde çıkarılmış bir kanundur.
b) Bu kanun borçlar hukuku alanında bir düzenlemedir
c) Bu kanun devleti iç yapısını ve işleyişini düzenlediği için lex data niteliğinde bir kanundur.
d) Bu kanun herhangi bir yaptırım öngörmediği için lex imperfecta (tam olmayan kanun) niteliğinde bir kanundur.
e) Bir geçersizlik yaptırımı öngörülmediğine göre bu kanuna aykırı olarak yapılan bağışlamalar geçerlidir.

11. Aşağıdakilerden hangisi Roma Hukukunun yaratıcı kaynaklarından biri olarak sayılamaz?

a) İmparator b) Halk Meclisi c) Hukukçu faaliyetleri d) Senatus e) Örf ve adet hukuku

12. Aşağıdakilerden hangisi Roma'nın tüm devirleri boyunca yapılan bir hukuki faaliyet olmuştur?

a) Beyanname çıkarmak b) Respondere faaliyeti c) Cavere faaliyeti
d) Emirname çıkarmak e) Provocatio ad populum faaliyeti

I. Glossator'lar Roma hukukunu Ortaçağın skolastik metoduyla incelemişlerdir.
II. Hukuk öğrencileri için bir ders kitabı mahiyetinde hazırlanan Institutiones aynı zamanda kanun gücündedir.
III. Son imparatorluk Devrinde hukukun yaratıcı kaynakları imparator emirnameleri ve imparator adına cevap verme imtiyazından ibarettir.
IV. Tarihçi hukuk okulu, hukukun akıldan ve eşyanın tabiatından çıktığını savunur.

13. Yukarıdaki cümlelerden hangisi veya hangileri yanlıştır?

a) Yalnız I b) Yalnız IV c) Yalnız II d) I ve III e) I ve II

14. Patricius'lar ile pleb'ler arasındaki sınıfsal çatışmalardan doğmuştur. Roma'yı güçten düşüren bu çatışmalara son vermek için Cumhuriyet Devrinin başlarında (tahminen MÖ 451-449) oluşturulmuştur. Bu kanunlar ile hukuk ilk kez yazılı hale (ius scriptum) dönüştürülmüş ve böylece hukukun rahiplerin gizli tekelinde kalması önlenmiştir; zira hukuk kurallarını yazılı hale getiren bu kanunlar sayesinde, pleb'ler de dahil, herkesin hukuk kurallarına ulaşmaları ve bu kuralları önceden öğrenmeleri olanaklı hale gelmiştir.

Bu metinde bahsedilen hukuki düzenleme hangisidir?

a) Lex Regia b) Edictum Perpetuum (Daimi beyanname) c) Corpus Iuris Civilis
d) Senatus kararları e) On İki Levha Kanunları

15. Aşağıdakilerden hangisi Romalıların hukuki uyuşmazlıkları çözümlemede en fazla başvurdukları bir adalet türüdür?

a) Denkleştirici adalet b) Hakkaniyet c) Sosyal adalet d) Dağıtıcı adalet e) Hiçbiri

16. Aşağıdaki nitelendirmelerden hangisi Roma Hukukunun genel özelliklerinden biri olarak kabul edilemez?

a) Kazuistik bir hukuktur b) Örf ve adet hukuku ile başlamıştır c) Hakkaniyete dayalı bir hukuktur
d) Sadece Roma vatandaşlarına uygulanacak olan hukuk normlarını kapsar
e). Sözlü hukuk olarak başlayıp yazılı hukuka dönüşmüştür

17. Aşağıdakilerden hangisi "hiç kimse hakkından fazlasını başkasına devredemez" kuralının Roma Hukukundaki tek istisnasıdır?

a) Oturma hakkı b) İntifa hakkı c) Bağışlama d) Rehin hakkı e) Kanuni irtifaklar

18. Aşağıdaki hukuki düzenlemelerden hangisi Roma Klasik Hukukunun bilimsel gelişimini durdurarak hukuku imparatorların güdümüne sokan ilk düzenleme olarak kabul edilebilir?

a) On İki Levha Kanunları b) Corpus Iuris Civilis c) Edictum Perpetuum (Daimi beyanname)
d) Senatusconsultum Valleanum e) Codex

I. Rei vindicatio, malik olmayan zilyedin zilyet olmayan malike karşı açtığı davadır.
II. Kölenin azat edilmesi bir mülkiyetin terki işlemidir.
III. Tabii Hukuk akımı Roma Hukukunu reddetse de bu akımın etkisinde yapılan kanunlaştırmalarda malzeme olarak Roma Hukuku kullanılmıştır.
IV. Postglossator'lar da tıpkı glossator'lar gibi Corpus Iuris Civilis'i teorik amaçlarla incelemişlerdir.

19. Yukarıdaki cümlelerden hangisi veya hangileri yanlıştır?

a) Yalnız I b) Yalnız IV c) II-IV d) I-IV e) II-III

20. Aşağıdaki seçeneklerde Romalı hukukçuların eserlerinden alınmış bazı parçalar vardır. Bu parçaların hangisi stoa felsefesinin etkisi altında söylenmiş olarak değerlendirilemez?

a) Hukuk adalet üzerine temellenmiştir, adalet olmayan yerde hukuk da olmaz (Cicero, De Legibus, I, 15)
b) Kölelik bir zulümdür, çünkü insanlar Tanrı tarafından eşit haklarla yaratılmışlardır (Seneca, Ad Lucilius, Epistola, 47-48)
c) Bir savaş ancak meşru müdafaa amacıyla yapıldığı zaman haklı olabilir (Cicero, De Officiis, I, IX, XII, XIII)
d) Hukuk, ne praetor'ların beyannamelerinden doğar ne de On İki Levha Kanunlarından; hukukun kaynağı felsefedir, felsefenin ta kendisidir (Cicero, De Legibus, 1, 5).
e) Ayrım gözetilmeksizin herkese kırbaç cezası uygulanamaz, honestiores (üst sınıf) kırbaç ile cezalandırılmamalıdır (Callistratus, De Cognitionibus, lib. 6'dan nakleden: D. 48. 19. 28. 2)

İşleri kötü giden ve çevredeki esnafa olan borcu bulunan Romalı R, içinde bulunduğu durumu düzeltmek için yakın dostu A'dan bir miktar borç para ister. Borç para vermeyi kabul eden ancak bir teminat isteyen A'nın bu isteği karşısında R, daha önce kuzeni K'ya 3000 sesters karşılığı ve beş yıllığına kullandırmakta olduğu villasını teminat olarak gösterir ve taraflar, "*borç ödenmediği takdirde villanın mülkiyetinin A'ya geçeceği"* hususunda da bir anlaşmaya varırlar. Bu anlaşmadan birkaç ay sonra işleri giderek kötüleşen ve iflasın eşiğine gelen R, 500 000 sesters karşılığı villayı Ü'ye satıp devreder ve sonrasında Roma'yı terk eder. R'nin kaçtığını ve artık kendisine olan borcun ödenmeyeceğini anlayan A, anlaşmaya ekli kayda dayanarak villa üzerinde mülkiyet iddia eder ve villayı Ü'den ister. A ile Ü arasında çıkan bu mülkiyet uyuşmazlığı derhal praetor'un önüne taşınır ve praetor bu davada Ü'yü haklı bularak villanın mülkiyetinin Ü'ye ait olduğunu açıklar. Praetor, kararının gerekçesini aşağıdaki gibi düzenler:

A ile Ü arasında villa üzerinde bir mülkiyet uyuşmazlığı vardır ve bu sebeple A'nın Ü'ye karşı açtığı (21)---------- davasında kimin haklı olduğuna karar verilecektir. Bunun için öncelikle R ile A arasındaki teminat ilişkisini nitelendirmek gerekir. R ile A arasında kurulmuş teminat ilişkisi; (22)----------ilişkisidir. Çünkü bu hukuki ilişki; (23)---------- dir. R ile Ü arasında villanın satışına yönelik kurulan ilişki ise, satış yoluyla devir işlemidir ve geçerlidir. Zira; (24)---------- gerekçesiyle teminat konusu malın başkasına satılıp devredilmesi mümkündür. Diğer taraftan bu olayda, R ile A'nın anlaşmaya ekledikleri ve borç ödenmediğinde villanın mülkiyetinin A'ya geçeceğine dair bir kayıt vardır; ancak bu kayıt (25)---------- kaydı olup hukuken geçersizdir. Bu kaydın hukukumuz nazarında geçersiz sayılmasının nedeni, (26)---------- sebebiyledir. Buna göre A'nın villaya malik olması olanaksız olup villanın maliki Ü'dür.

Praetor'un yukarıdaki gerekçeli kararında boş bırakılan yerleri en uygun şekilde dolduran seçenekleri işaretleyiniz.

21. a) borca aykırılık davası b) rei vindicatio davası c) sebepsiz zenginleşme davası
d) haksız fiil davası e) tazminat davası

22. a) rehin sözleşmesi b) alacağın temliki c) ödünç sözleşmesi d) rehin hakkı e) kefalet sözleşmesi

23. a) Geçerli bir alacak hakkının teminatı olmak üzere kurulan ve tarafların anlaşmasının yanı sıra teminat konusu malın zilyetliğinin alacaklıya devri yoluyla kurulan bir teminat ilişkisidir.
b) Geçerli bir borç ilişkisini ve zilyetliğin devrini gerektiren bir teminat ilişkisidir.
c) Borç ödenmediğinde malın paraya çevrilmesi hususunda tarafların anlaşmasını gerektiren bir teminat ilişkisidir.
d) Borçlunun tüm malvarlığı değerleriyle sorumlu olduğu kişisel bir teminat ilişkisidir.
e) Zilyetliğin devrini gerektirmeyen, geçerli bir borç ilişkisinin varlığının ve tarafların anlaşmasının yeterli olduğu bir teminat ilişkisidir.

24. a) Rehin konusu malın satışına A'nın rızası vardır.
b) Borç ödenmediğinde rehin konusu mal ancak paraya çevrilerek alacak tahsil edilebilir.
c) Satış sözleşmesi bir borçlandırıcı işlem olup, bu aşamada tasarruf yetkisinin bulunmasına gerek yoktur.
d) R, rehin konusu malın maliki olup mal üzerindeki tasarruf yetkisi devam etmektedir.
e) Villayı devralan Ü iyiniyetli olduğundan bu satış işlemi geçerlidir.

25. a) Daha iyi bir teklif kaydı b) Mülkiyeti muhafaza kaydı c) Deneme yoluyla satış kaydı
d) Alacağın temliki vaadi e) Lex commissoria kaydı

26. a) Alacaklı ile borçlu arasındaki çıkar çatışmasını önlemek
b) Teminat konusu malın borç ödenmeden önce üçüncü kişilere devrini önlemek
c) Gelir ve servet unsurlarının tüm topluma dağılımını sağlamak
d) Rehin konusu malın değerinin borç miktarının üstünde olması daima ihtimal dahilinde olduğu için alacaklının haksız zenginleşmesine engel olmak
e) Teminat konusu malı devralan üçüncü kişilerin iyi niyetini korumak

Bu olayda praetor'un Ü'yü haklı bulması üzerine A'ya önereceğiniz en elverişli yol aşağıdaki seçeneklerden hangisidir?

27. a) R'ye karşı aralarındaki borca aykırılıktan dolayı tazminat davası açmak
b) R'nin diğer malvarlığı değerlerine başvurmak
c) Ü'nün kötüniyetli olduğunu kanıtlayarak villa üzerinde mülkiyet iddia etmek
d) Mal üzerindeki teminat ilişkisini gerekçe göstererek R ile Ü arasındaki satış sözleşmesinin geçersizliğine dayanmak
e) Ü'ye karşı villa üzerindeki teminat hakkını ileri sürerek villayı paraya çevirtmek

Bu arada, R ile K arasındaki mevcut ilişkiyi öğrenen ve daha önce yaşadıkları bir tartışma nedeniyle K'ya karşı kin besleyen B, R'ye giderek, K'ya kullandırılan bu villa üzerinde kendisine ayni bir hak tesis edilmesini talep eder ve bunun karşılığında da R'ye 100 000 sesters ödemeyi teklif eder. Paraya acil ihtiyacı olan ve bu teklifi derhal kabul eden R, villanın B tarafından başkalarına kiralanmak suretiyle kullanılmasına da izin vermiştir. Bu anlaşmanın hemen ertesi günü B, K'ya bir ihtar çekerek villayı derhal boşaltmasını çünkü kendisinin yerleşeceğini ihtar etmiştir. K ise B'nin tahliye talebine itiraz etmiştir. Böylece bu olay bir kez de B ile K arasında yaşanan bu tahliye anlaşmazlığı nedeniyle praetor önüne taşınmıştır. Praetor'un verdiği karar şöyledir:

Bu uyuşmazlığı çözmek için önce tarafların villa üzerinde sahip oldukları haklarını nitelendirmek gereklidir. B'nin villa üzerindeki hakkı (28)---------- hakkıdır. Fakat K'nın hakkının ne olduğu konusunda iki ihtimal vardır: (29)---------- veya ---------- . Birinci olasılıkta K bir ayni hak sahibi olduğundan bu hakkı herkese karşı ileri sürebilir ve bu durumda (30)---------- ilkesi gereği B'nin tahliye talebini reddedebilir. İkinci olasılıkta ise K'nın hakkı nispi bir hak olup sadece sözleşmenin diğer tarafına karşı ileri sürülebileceğinden (31)---------- ilkesi gereği B'nin tahliye talebini kabul etmek zorundadır. R tarafından K'ya tanınan hakkın hangisi olduğuna ise ancak (32)---------- neticesinde karar verilebilir.

Praetor'un verdiği kararda boş bırakılan yerleri en uygun şekilde dolduran seçenekleri işaretleyiniz.

28. a) Oturma hakkı b) İntifa hakkı c) Kira hakkı d) Geçit irtifakı e) Kanuni irtifak

29. a) İntifa veya kira b) Kira veya oturma c) Oturma veya kira d) İntifa veya oturma e) Kira veya intifa

30. a) Pacta sunt servanda (ahde vefa) ilkesi
b) Hiç kimse kendi hukuka aykırı davranışının sonuçlarından yararlanamaz ilkesi
c) Mutlak hakkın nisbi hakka üstünlüğü ilkesi
d) Res inter alios acta (Nisbilik) ilkesi
e) Zamanda öncelikli olan hakta da önceliklidir ilkesi

31. a) Zamanda öncelikli olan hakta da önceliklidir ilkesi
b) Mutlak hakkın nisbi hakka üstünlüğü ilkesi
c) Hiç kimse hakkından fazlasının başkasına devredemez ilkesi
d) Hiç kimse kendi hukuka aykırı davranışının sonuçlarından yararlanamaz ilkesi
e) Pacta sunt servanda (ahde vefa) ilkesi

32. a) Taraf iradelerinin yorumu b) Dürüstlük ilkesi c) Praetor kararı
d) Hakkaniyet ilkesi e) Taraflar arasındaki çıkarlar dengesinin gözetilmesi

33. Praetor, B ile K arasındaki bu tahliye uyuşmazlığında, ileri sürülen delillere göre, B'nin tahliye talebini haklı bulmuştur. Bu durumda K'nın başvurabileceği hukuki olanak aşağıdaki seçeneklerden hangisi olmalıdır?

a) R'ye karşı sözleşmeye aykırılıktan doğan davayı açarak zarar tazmini istemek
b) B'ye karşı hileden doğan davayı açmak
c) B'ye karşı sözleşmeye aykırılıktan doğan davayı açarak zarar tazmini istemek
d) Praetor kararıyla bir oturma hakkı elde etmek
e) Praetor'a başvurarak B'nin villa üzerindeki hakkının kaldırılmasını talep etmek

34. B ile K arasında yukarıdaki uyuşmazlıkta; B villa üzerinde ayni hak elde etmek yerine villayı R'den kiralamış olsaydı ve K'ya yönelttiği tahliye talebini bu kira sözleşmesine dayandırmış olsaydı aşağıdaki yargılardan hangisi hukuken doğru kabul edilebilirdi?

a) Ayni hakların çatışması nedeniyle zamanda öncelikli olan hakta da önceliklidir prensibi gereği B'nin hakkı kaldırılırdı.
b) R'nin K'ya tanıdığı hak gereği villanın B'ye kiralanması olanaksız olup, villadan sadece K yararlanabileceği için, B ile yapılan kira sözleşmesi geçersiz olurdu.
c) K ve B'nin kira hakları devam ederdi; ancak R, villanın zilyetliğini B'ye sağlayamayacak olduğu için B'nin zararını borca aykırılık hükümlerine göre gidermek zorunda kalırdı.
d) Villa K'nın rızası alınmadan B'ye kiralanamayacağı için res inter alios acta (nispilik) ilkesi gereği B ile yapılan kira sözleşmesi geçersiz olurdu.
e) B'nin villayı K'ya olan kini nedeniyle onu zarara sokmak kastıyla kiralamış olması sebebiyle, hiç kimse kendi hukuka aykırı davranışının sonuçlarından yararlanamayacağı için, B ile R arasındaki kira sözleşmesi geçersiz olurdu.

35. Postglossator'lar tarafından bozulmuş olduğunu düşündükleri Corpus Iuris Civilis'i (C.I.C) tarihi ve filolojik bilim metotlarıyla yeniden incelemişlerdir. Bunu yaparken C. I. C'yi dogmatik bir eser olarak kabul etmemişler, başka kaynaklarla mukayese etmişlerdir. Diğer taraftan bu faaliyetleriyle Roma Hukukunu tatbikattan koparıp teorik bir hukuk haline de getirmişlerdir.

Yukarıdaki paragrafta Roma Hukukunu bilimsel olarak inceleyen akımların hangisinden bahsedilmektedir?

a) Glossator'lar b) Hümanist akım c) Postglossator'lar d) Tabii hukuk akımı e) Tarihçi hukuk akımı

4-Çarşı pazardan sorumlu olup edictumları ile ayıba karşı tekeffülü Ius Honorarum'a koyan magistra hangisidir?

a) Praetor b) Aedilis Curulis c) Quaestor d) Censor

10-Aşağıdaki davalardan hangisi praetorlar tarafından ihdas edilmemiştir?

a) Actio doli
b) Actio metus
c) Rei vindictatio
d) Actio in factum/Actio empti

14-Hak ehliyetine sahip olabilmek için hangi statuse ihtiyaç yoktur?

a) status libertatis
b) status hominium
c) status civitatis
d) status familiae

16-Imperiumu olan tüm magistralarda hangisi bulunmazdı?

a) Consullerden birini magistra seçme
b) Senatusu toplantıya çağırma
c) Beyanname neşretme
d) Comitia(Halk meclisi)'yı toplantıya çağırma

SINAV TALİMATI: Sınav süresi 35 dakika olup cevap anahtarına kodlama yapılmayan cevaplar geçerli kabul edilmeyecektir.

1- Roma Hukukunda aile yapısıyla ilgili aşağıda verilenlerden hangileri doğrudur?

I) Gens'in temelini oluşturur.

II) Pater familiaslar ailenin başı olması sebebiyle hakimiyetindeki aile evlatlarını köle olarak satabilir veya öldürebilir.

III) Pater familiaslar aile evlatlarına karşı kullandığı yetkilerden dolayı sorumludur.

IV) Roma hukukunda aileler, aile reisi ölmüş ailelerin erkek evlatlarının sayısınca yeni ailelere bölünerek oluşur.

A) I-II-III-IV B) I-II-IV C)I-III-IV D)I-II E)III- IV

2- Aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

A) Roma hukukunda Krallık Döneminde yürütme yetkisi Rex ile beraber Senatus'a aittir.

B) Roma hukukunun diğer dönemlerinde olduğu gibi krallık döneminde de bir çok magistralık vardır.

C) Krallık döneminin bir diğer organı olan Comitia Curitia'lara gens mensubu olan patriciusların yanında pleb ve client'larda girebilir.

D) Krallık döneminde bir gens'in Roma halkı arasına katılması , vasiyetnamelerin onaylanması gibi toplumu yakından ilgilendiren konularda karar alma yetkisi sadece Rex'e aittir.

E) Krallık döneminde Comitia Curitia'ların yetkileri sınırlı olduğu gibi, kanun yapma yetkileri de yoktur.

3- Cumhuriyet Dönemine ilişkin aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) İlerleyen süreçte consullardan alınan yargılama yetkisi praetor adındaki magistralara verilmiştir.

B) Praetorlarda iki farklı görevi olan iki magistra bulunmaktadır.

C) Bir kimseye dava hakkı verip vermemek Praetorlara aittir.

D) Praetorlar göreve gelince edictum çıkarırlar ve bunlar her bir praetorun görev süresi boyunca yürürlükte kalır.

E) Praetorların kanun yapma yetkisi olmamasına rağmen çıkardıkları kanun gücündeki edictumlarla yeni hukuk kuralları koyarak kanun yapma yetkisini elde etmişlerdir.

5- Aşağıda verilen bilgilerden hangisi/hangileri doğrudur?

I) İmparatorluk döneminde magistralık şeref makamına dönüşmüştür.

II)Principatus döneminde tüm magistralıklar kaldırılıp, onların bütün yetkilerine sahip olan bir magistralık olan "princeps" ortaya çıkmıştır.

III) Principatus döneminde praetor beyannameleri sürekli kendini tekrarlamaya başladığı için dondurulup yerine edictum perpetuum denilen beyanname yayınlanmıştır.

IV) Edictum perpetuumlar kalıcı beyannamelerdir. Her praetor göreve gelince bunu yayınlamak zorunda olup içeriğini hiçbir praetor değiştirememektedir.

A) I-III-IV B) II-III-IV C) I-II-III D)I-III E)III- IV

6- Roma Hukukunun yaratıcı kaynak ve yürürlük kaynağı eşleştirmelerinden hangisi/hangileri yanlıştır?

I) Krallık döneminde; kral- kanun, rahip hukukçular- emir/yorum/cevap

II) Cumhuriyet döneminde; Halk meclisleri- kanun, praetor- edictum

III) İlk İmparatorluk döneminde; Senatus- kanun, princep- emirnameler

IV) Son imparatorluk döneminde; İmparator- kanun, senatus- senato kararları

A) I-II B) III-IV C) II-III D)Yalnız III E)Yalnız IV

7- Aşağıdaki boşluğu tamamlayan doğru ifade hangisidir?

"…….; bir kimsenin kanunen bazı şeyleri yapabilme ya da bazı yetkileri kullanabilmesi demektir."

A) Sübjektif anlamda hak

B) Objektif anlamda hak

C) Hukuki ilişki teorisine göre hak

D) Karma teoriye göre hak

E) İrade teorisine göre hak

8- Aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

A) Aslen iktisap temel olarak bir başkasıyla hukuki ilişki içine girmeden, doğrudan mal üzerinde sağlanan hakimiyettir. Ancak önceden üzerinde mülkiyet hakkı kurulmuş bir malın bu yolla kazanılması da mümkündür.

B) Sahipsiz mallar menkul ise işgal, gayrimenkul ise ihraz (sahiplenme) suretiyle aslen iktisap edilir

C) Devren iktisapta hakkı devreden kişiye halef, devralan kişiye selef denir.

D) Miras yoluyla iktisap Roma hukukunda aslen iktisabın bir türü olarak nitelendirilir.

E) Roma hukukunda olduğu gibi günümüzde de miras yoluyla iktisap aslen iktisabın bir türüdür.

9- Aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Günümüz hukukuna hakim olan ilke şekil serbestisi iken; istisna olan şekil mecburiyetidir.

B) Taraflar şekle bağlı olmayan bir hukuki işlemi kendi iradeleriyle şekle bağlı hale getirebilir.

C) Roma hukukunda da günümüz hukukunda olduğu gibi şekil serbestisi kuraldır.

D) Günümüzde çoğu hukuki işlem ivazlı hukuki işlem olup satım, kira, hizmet sözleşmesi bunlardan bazılarıdır.

E) Hukukumuzda ölüme bağlı tasarruflarda numerus clausus ilkesi geçerlidir.

10- Aşağıda verilen bilgilerden hangisi/hangileri doğrudur?

I) İstisnaları olmakla beraber susmak irade beyanı olarak kabul edilmektedir.

II) Roma hukukunda şaka beyanında beyan sahibinin gerçek iradesine bakılıp hukuki işlemi iptal edebilme hakkı praetorlar sayesinde verilmiştir.

III) Roma hukukunda zihni kayıta ilişkin uygulamalara ait esaslar günümüzdekinden farklıdır.

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D)I-II E)II-III

11- Aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Hukuki işlemin konusunda hata her zaman esaslı hatadır.

B) Hukuki işlemin niteliğinde hata her zaman esaslı hatadır.

C) Hukuki işlemin konusunu oluşturan şeyin miktarında hata tüm işlemi geçersiz kılmaz.

D) Vasıf hatası iradenin oluşumu sırasında meydana gelen bozulmadan kaynaklanır.

E) Şahısta hata her zaman esaslı hatadır.

12- Aşağıda verilen bilgilerden hangisi/hangileri doğrudur?

I) Roma hukukunda geçersizlik türü olarak eksiklik bilinmese de bazı örneklerde eksiklik sonuçlarına benzer müeyyideler uygulandığı görülmektedir.

II) Aile hukukunu ilgilendiren konularda butlan ve iptal yaptırımları için mahkeme kararı gereklidir.

III) İrade uyuşmazlığı, Roma hukukunda olduğu gibi günümüz hukukunda da butlan sebebidir.

IV) Roma hukukunda iptal müeyyidesi bilinmemekle beraber eski halin iadesi vasıtasıyla aynı sonuca varılmaktadır.

A) I-II-III-IV B) I-II-IV C) II-III-IV D)I-II E)III- IV

13- Aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

A) Gerçekleşeceği kesin olmayan ancak gerçekleşirse ne zaman gerçekleşeceği belli olan olaylarda hukuken vade söz konusudur.

B) Hem gerçekleşip gerçekleşmeyeceği hem de gerçekleşecek olursa ne zaman gerçekleşeceği belli olmayan olaylar şart olarak adlandırılır.

C) "İhaleyi kazanamazsam sizinle olan sözleşmemi feshedeceğim" cümlesinde taliki, olumsuz, karma şarta bağlı bir hukuki işlem söz konusudur.

D) Taliki şart geçmişe etkili olamaz ama infisahi şart geçmişe etkili olabilir.

E) Hukuki işlemin geçerli olabilmesi için hukuk düzeninin varlığını aradığı olaylar da şart olarak kararlaştırılabilir.

14- "B'yi affetmezsen sana yaptığım maddi desteği keserim." cümlesindeki şartın nitelendirilmesi aşağıdaki hangi şıkta doğru olarak verilmiştir?

A) Olumsuz, iradi, infisahi şart

B) Olumsuz, tesadüfi, infisahi şart

C) Olumsuz, iradi, taliki şart

D) Olumlu, karma, infisahi şart

E) Olumlu, tesadüfi, taliki şart

15- Aşağıda verilen bilgilerden hangileri yanlıştır?

I) Yaş küçüklüğü, akıl hastalığı, kısıtlılık hallerinde kanuni temsil ilişkisinden söz edilir.

II) Veli ve vasilerde kanuni temsilcilerdir.

III) Doğrudan temsilde temsil edilen borcu ifa etmezse üçüncü kişi temsilciden alacağını tahsil edebilir.

IV) Doğrudan temsilde temsil edilenin kimliğinin üçüncü kişiler tarafından bilinmesi şarttır.

A) I-II B) III-IV C) II-III D) I-IV E) II-III-IV

16- Aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

A) Baba egemenliği altında bulunan kişilere sui iuris, baba egemenliği altında bulunmayan kişiye de alieni iuris denilmekteydi.

B) Roma hukukunda pater familias'ın eşi, çocukları, gelinleri, torunları ve onların çocukları, köleleri ve hizmetçileri geniş anlamada aileyi oluşturmaktaydı.

C) Iustinianus dönemine kadar Romada agnatio hısımlığı yani, aynı aile mensubu olma olgusu esas alınıyordu.

D) Roma da evlat edinilecek kişinin aile evladı olması gerekirken, kendisi aile babası olan kişiler evlat edinilemiyordu.

E) Şartları gerçekleşmişse yeni doğmuş her çocuk pater familias olabilirdi.

17- Aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Roma'da, Roma vatandaşı bir erkeğin Roma vatandaşı olmayan kadınla evlenmesi özel izne tabi iken; Roma vatandaşı kadınların Roma vatandaşı olmayan erkekle evlenmeleri yasaktır. B) Roma da baliğ olmayanlar evlenememektedir.

C) Klasik öncesi dönemde imparator Augustis evlilik birliğini arttırmak ve ahlak dışı birliktelikleri önlemek için önemli kanunlar çıkarmıştır.

D) Romada endagomi yani hısımlar arası evlilik yasağı bulunmaktadır.

E) Roma hukukunda birden fazla evliliğe izin verilmektedir.

18- Aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Manus'un kazanılması için zamanaşımı süresinin kesintisiz olması gerekirdi.

B) Manus'lu evlilikler mal birliği rejimini ifade ederken; manussuz evlilikler mal ayrılığı rejimini ifade etmekteydi.

C) Usus'taki kesintiler, evi terk etmeler sadece ususun kesilip yeniden başlamasına sebep olmazken ayrıca evliliğin devamını da engellerdi.

D) Roma da evlilikte dos olarak mameleki değeri olan her şey verilebilmekteydi.

E) Evlilikte dos'un intikali manusun varlığına bağlı olarak değişmekteydi; yani, manuslu evliliklerde dos'un mülkiyet geçerken, manussuz evlilikler de dos bağış niteliği taşımaktaydı.

19- Aşağıda verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

I) Arpa, un, şeker gibi ölçü ya da tartı ile belirlenebilen eşyalar misli eşyalardır.

II)Sahipsiz eşyaların daha önce hiçbir mülkiyet hakkına konu olmamış olması gerekmektedir.

III) Önceden üzerinde mülkiyet hakkı bulunan ancak bu hak sona ermiş olan eşyalar sahipsiz eşya değil terk edilmiş eşyadır.

IV) Sahipsiz eşyanın mülkiyeti ihraz (sahiplenme) veya işgalle kazanılırken; sahipli eşyaların mülkiyeti devren kazanılır.

A) I-II-III-IV B)I-II-III C)II-III-IV D)I-III-IV E) I-IV

20- Aşağıda verilen bilgilerden hangisi/hangileri doğrudur?

I) Taşınır mal, taşınmaz mal ayrımı Roma hukukunda bilinmemektedir.

II) Birden fazla eşyanın ayrılmayacak şekilde bir araya gelmesiyle oluşan eşyaya eşya birliği denilmektedir.

III) Birleşik eşyayı meydana getiren parçalardan her biri o eşyanın mütemmim cüz'ü dür.

IV) Bir eşyadan ayrılan parçalar olmadan o eşya fonksiyonlarını ifa edebiliyorsa birleşik eşyadan söz edilememektedir.

A) I-II B) III-IV C) I-II-III D) Yalnız IV E)II-III- IV

S. 1. Senato'nun halk meclislerinin yasama görevini devraldığı ve fakat magistra'nın kanun taslaklarının Senatoda okunmasından sonra tartışılmaksızın kabul edildiği dönem aşağıdakilerden hangisidir?

a) Krallık Dönemi b) Cumhuriyet Dönemi c) İlk İmparatorluk Dönemi d) Son İmparatorluk Dönemi e) Bizans Dönemi

S. 2. Roma Hukuku Türk Hukuku'nu en çok hangi alanda etkilemiştir?

a) Kişiler Hukuku b) Aile Hukuku c) Eşya Hukuku d) Borçlar Hukuku e) Usul Hukuku

S. 3. Aşağıdakilerden hangisi Ius Civile'nin özelliklerinden değildir?

a) Vatandaşlar hukukudur. b) Roma'nın Medenî Hukukudur. c) Pozitif Hukuktur. d) Kanun yapmaya yetkili olan organların koyduğu kurallardan oluşur. e) Klâsik Dönemin sonuna kadar uygulanan hukuktur.

AÇIKLAMA: Ius Civile sadece Klasik Dönemin sonuna kadar değil tüm dönemlerde uygulanmıştır.

S. 4. Roma Hukuk Tarihi açısından aşağıdakilerden hangisi en az öneme sahiptir?

a) Patrici – pleb mücadelesi b) Iustinianus'un ölümü c) Caesar'ın öldürülmesi d) Dondurulmuş (daimî) beyannamenin kabulü e) Praetor'luğun ihdası

AÇIKLAMA: Patricii – pleb mücedelesi pek çok hukuki kurumun (yeni magistralıklar vs.) ortaya çıkmasına neden olmuştur. XII Levha Kanunu da bu mücadelenin bir sonucudur. Iustinianus'un Ölümünden sonra Roma Hukuku tekrar bozulmaya başlamış, Bizans hukukuna dönmüştür. Bu nedenle Roma Hukuku öğretimi ve araştırmaları Iustinianus Dönemiyle sona erer.

Praetorlar kendi beyannamelerini yayınlamak suretiyle hukukun gelişmesine çok önemli katkılar sağlamışlardır. Beyannamelerin dondurulması bu gelişmenin durması anlamına geldiği için Roma Hukuk tarihi açısından önemlidir.

Praetorlar Roma Hukukunun gelişmesine çok önemli katkılar sağlamıştır. Bu nedenle praetorluk Roma Hukuk tarihi açısından önemlidir.

Caesar Cumhuriyet rejimine son vererek mutlakiyeti getirmek istemiştir. Ancak v-caesar'ın öldürülmesi bu süreci durdurmamış onun yerine geçen Gaius Octavius ilk İmparatorluk Dönemini başlatan princeps olmuştur. Bu nedenle Caesar'ın öldürülmesi Roma Hukukununu müspet ya da menfi yönde değişmesine çok önemli bir katkı sağlamamıştır.

S. 5. Aşağıdakilerden hangisi mutlak hak değildir?

a) Alacak hakkı b) Mülkiyet hakkı c) Rehin Hakkı d) Vücut bütünlüğü üzerindeki haklar e) Geçit hakkı.

AÇIKLAMA: Alacak hakkı nispi bir haktır. Sadece borçlu tarafından alacaklıya karşı ileri sürülebilir. Sayıan diğer hakların tamamı mutlak haktır.

S. 6. Aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

a) Bugünkü hukukumuzda evlenmenin en önemli şeklî şartı, resmi memurun önünde yapılmasıdır. Roma Hukukunda böyle bir şart aranmamaktaydı.
b) Bugünkü hukukumuzda tek evlilik geçerli iken, Roma Hukukunda, eski Türk Hukukunda ve İslâm Hukukunda birden fazla evliliğe izin verilmiştir.
c) Evlât edinme, hem Roma Hukuku, hem Türk Hukuku hem de İslâm Hukukunda evlenme engeli olarak kabul edilmiştir
d) Roma Hukukunda Roma Vatandaşı bir kadın, vatandaş olmayan erkekle evlenemezdi. İslâm Hukukunda da Müslüman kadının gayrimüslim erkekle evlenmesi kesinlikle yasaktır. Bugünkü hukukumuzda bu tür yasaklar bulunmamaktadır.
e) Roma Hukukunda özellikle ilk imparatorluk döneminden sonra zinayı yasaklayan ve bekârlıkla mücadele etmeyi amaçlayan önemli kanunlar çıkarılmıştır. Bugünkü hukukumuzda da zina hem suç hem de önemli bir boşanma sebebidir.

AÇIKLAMA: Nikahın resmi memur tarafından kıyılması evlenmenin şekli şartı değil kurucu unsurudur. Bu nedenle (a) şıkkı yanlıştır.
Roma Hukukunda birden fazla evliliğe izin verilmemiştir. Bu nedenle (b) şıkkı da yanlıştır.
Evlat edinme İslam Hukukunda evlenme engeli değildi. Çünkü İslam Hukuku evlat edinme müessesesini tanımıyordu. Bu nedenle (c) şıkkı da yanlıştır.
2005 yılında kabul edilen yeni Türk Ceza Kanunu ile zina suç olmaktan çıkarılmıştır. Bu nedenle

(e) seçeneği de yanlıştır.

S. 7. Manus nedir?

a) Roma'da kadının kocasına karşı olan sadakat yükümlülüğü
b) Kadının tüm malvarlığı ile birlikte kocasının ya da onun aile babasının hâkimiyeti altına girmesi sonucunu doğuran işlem
c) Evlenen kadın ya da kadının babası tarafından damada verilen ve onun malvarlığını arttıran şeyler
d) Kocanın karısını boşarken verdiği nafaka
e) Aile evladının baba hâkimiyetinden çıkarılması sonucunu doğuran işlem

S. 8. Aşağıdakilerden hangisi hukukî işlemin geçerlilik unsurlarındandır?

a) Hukuki işlemin, kanunun öngördüğü şekle uygun olması
b) Ayırt etme gücüne sahip olan küçüğün yaptığı işleme kanuni temsilcinin izin vermesi
c) Şarta bağlı işlemlerde şartın gerçekleşmesi

d) Sözleşme yapan tarafların irade beyanlarının karşılıklı ve birbirine uygun olması
e) Aynî (real) akitlerde akde konu olan şeyin karşı tarafa teslimi AÇIKLAMA:
Ayırt etme gücüne sahip olan küçüğün yaptığı işleme kanuni temsilcinin izin vermesi etkinlik unsurudur.
Şarta bağlı işlemlerde şartın gerçekleşmesi de etkinlik unsurudur.

Sözleşme yapan tarafların irade beyanlarının karşılıklı ve birbirine uygun olması kurucu unsurdur.

Aynî (real) akitlerde akde konu olan şeyin karşı tarafa teslimi de kurucu unsurdur.

S. 9. aşağıdakilerden hangisi/hangileri tek taraflı hukuki işlem değildir?
I. Sözleşmenin feshi II. Bağışlama vaadi III Vakıf kurma IV. Temsil yetkisi verme V. Takas

a) Sadece II b) Sadece V c) II ve V d) I, II ve V e) III ve IV

AÇIKLAMA: Bağışlama bir sözleşmedir. Bu sözleşme, bağışlama vaadi ve elden bağışlama olmak üzere iki türlüdür. İkisi de sözleşmedir ve her iki tarafın karşılıklı ve birbirine uygun irade beyanıyla kurulur. Tek taraflı bir beyanla bağışlama sözleşmesi kurulamaz.
Diğer işlemlerin tamamı tek taraflı irade bayanıyla kurulur.

Not: Takas, mal ile malın değiştirilmesi değildir. Karşılıklı ve aynı cinsten borçların mahsup edilerek en öz borç tutarınca sona irdirilmesidir.

S. 10. Aşağıdakilerden hangisi/hangileri tasarruf işlemidir?

I. Kölenin mülkiyetini mancipatio ile devretmek II. Stipulatio yoluyla dos tesis etmek III.

Taşınmaz üzerinde sınırlı aynî hak tesis etmek

a) Yalnız I b) I ve II c) I ve III d) I, II ve III e) Yalnız II

AÇIKLAMA: Mancipati mülkiyeti devir işlemidir. Bu işlemin yapılmasıyla mülkiyet hakkı karşı tarafa geçer. Bu nedenle tasarruf işlemidir.
Sınırlı ayni haklar melikin mülkiyet hakkını takyit ettiği (sınırlandırdığı) için tasarruf işlemidir.
Stipulatio ise borçlandırıcı bir işlemdir (taahhüt işlemidir). Stipulati ile dos tesis eden, ileride dos olarak bir miktar malın veya paranın mülkiyetini devretmeyi taahhüt etmektedir.

S. 11 Aşağıdakilerden hangisi borçlandırıcı işlemlerin özelliklerinden değildir?
a) Aynı konuda birden fazla yapılabilmesi b) Başkasının malı ile ilgili de borçlandırıcı işlem yapılabilmesi c) Mal varlığının pasiflerini arttırması d) Hakka doğrudan doğruya etki etmemesi
e) Roma Hukukunda tasarruf işlemleri alanında numerus clausus ilkesi geçerli iken borçlandırıcı işlemler alanında akit serbestisi ilkesinin geçerli olması
AÇIKLAMA: Roma Hukukunda borçlandırıcı işlemler alanında da sınırlı sayı ilkesi geçerliydi.

S. 12. Ev sahibi K, evini kiraya vermesi için emlakçi E ile anlaşmıştır. İki ay ev boş kalmış, daha sonra K'ya müracaat eden Öğrenci Ömer bu evi kiralamak istediğini söylemiştir. K teklifi kabul etmiş, Ö ile bir kira sözleşmesi imzalamış, aynı gün, bu durumu bildirmek için Emlakçi E'ye telefon etmiştir. Telefonda E, kendisinin bir gün önce aynı şekilde evi

kiralamak için gelen başka bir öğrenci (B) ile anlaştığını ve kaparo aldığını, yazılı mukaveleyi henüz imzalamadıklarını söylemiştir. Evin anahtarı henüz Ö'ye de B'ye de teslim edilmemiştir. Bu durumda aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

a) K ev sahibi olduğu için K'nın yaptığı sözleşme geçerlidir.
b) E'nin yaptığı anlaşma yazılı olarak yapılmadığı için K'nın yaptığı sözleşme geçerlidir.
c) E'nin bir gün önce anlaşma yaptığı ve kaparo da aldığını için E'nin yaptığı sözleşme geçerlidir.
d) K tarafından E'ye temsil yetkisi verildiği için artık K böyle bir sözleşmeyi yapamaz. Bu nedenle E'nin yaptığı sözleşme geçerlidir.
e) Her iki sözleşme de geçerlidir.
AÇIKLAMA: Ev sahibi K'nın da, Emlakçi E'nin de yaptığı işlem taahhüt işlemidir. Taahhüt işlemi hakkı sona erdirdiği için aynı konuda bir den fazla taahhüt işlemi yapılması mümkündür. Bunlar arasında bir öncelik sonralık ilişkisi olmaz, hepsi geçerlidir. Ayrıca bir kimsenin belli bir konuda temsil yetkisi vermesi o konuda kendi hakkını sona erdirmez; kendisi de aynı konuda işlem yapabilir.
Ayrıca kira sözleşmesi şekle bağıl değildir, sözlü olarak da yapılabilir.

13. Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

a) Sebebe bağlı işlemlerde sebep geçersiz ise açılacak dava genellikle bir sebepsiz zenginleşme davası olacaktır.
b) Sebebe bağlı olmayan işlemlerde sebep geçersiz olsa bile tasarruf işlemi geçerlidir.
c) Bizim hukukumuzda bono sebebe bağlı olmadığı için bononun verilmesine neden olan hukuki ilişki geçersiz olsa ya da sona erse bile bu durum bono alacaklısına karşı ileri sürülemez. d) Soyut hukuki işlemlerin tarihçesi Roma Hukukunun stipulatio'suna kadar uzanır.
e) Sebebe bağlı olmayan işlemlerde sebebin yokluğu ya da geçersizliğini borçlu ispat etmek zorundadır.
AÇIKLAMA: Sebebe bağlı işlemlerde sebep geçersiz ise açılacak dava istihkak davasıdır.

S. 14. Olaylar:

I. A, Roma Hukuku kitabının 3. baskısı yerine yanlışlıkla 2. baskısını satın almıştır.
II. B, arabasını arkadaşına kiraya vermek istediği halde yanlışlıkla ödünç verdiğini söylemiştir.
III. Kitapçı C, Hukuk Fakültesi öğrencisi D zannettiği E'ye iki adet kitap satmıştır.
IV. F, marketten on çeşit mal almış ve 120 TL ödemiş daha sonra telefon eden market sahibi hesapta yanlışlık olduğunu 10 TL daha ödemesi gerektiğini söylemiştir.
V. Haber muhabiri H, 3 G özelliğinin olduğunu zannettiği bir cep telefonunu internetten satın almış ancak daha sonra bu özelliğinin olmadığını öğrenmiştir.
Buna göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır.

a) I. olayda bir vasıf hatası vardır. Bu hata her zaman esaslı olmayabilir; bu nedenle işlem geçerli sayılabilir.

b) II. olayda hukuki işlemin mahiyetinde hata vardır. Bu hata her zaman esaslıdır ve akit iptal edilebilir.
c) III. olayda şahısta (hukuki işlemin karşı tarafının kimliğinde) hataya düşülmüştür. Şahısta hata her zaman esaslı hata sayılmaz.
d) IV. olayda edimin miktarında hataya düşülmüştür, ancak hesabı yapan market sahibidir ve F borcunu bu hesaba göre ödemiştir. Ayrıca bu hata esaslı da değildir. Bu nedenle F'den 10 TL daha istenemez.
e) H'nin yaptığı hata esaslı bir vasıf hatasıdır, akdi iptal edebilir.

AÇIKLAMA: Basit hesap hatası akdin geçerliğine etki etmez, hata düzeltilir. Yani F 10 TL'yi ödemek zorundadır.

S. 15. Klâsik Dönem Roma Hukuku için hile ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

a) Hile halinde actio doli adı verilen bir ceza davasının açılabileceği kabul ediliyordu.
b) Hile yaptığı için mahkûm olan kişinin aynı zamanda şerefsizliğine de hükmediliyordu.
c) Praetor'lar hileye maruz kalan kişiye bir de hile def'i ileri sürme imkânı tanımışlardı.
d) Borcunu ifa eden mağdura bir de eski halin iadesini talep imkânı tanınmıştı.
e) Romalılar dürüstlüğe çok önem verdikleri için, diğer davalarla birlikte actio doli'nin de hile yapan kişi aleyhine açılabileceğini kabul ediyorlardı.
AÇIKLAMA: Actio doli'nin neticesi çok ağır olduğu için ancak diğer davalar açılamıyorsa bu davanın açılabileceği kabul ediliyordu.

S. 16. Aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
a) Bir sözleşmenin bazı hükümleri geçerli bazıları geçersiz ise nispî butlan sözkonusu olur.
b) Temyiz kudretinin yokluğu hem Roma Hukukunda hem de ağırlıklı görüşe göre Türk Hukukunda butlan sebebidir.
c) Butlanı hâkim resen dikkate alır ancak eksikliğin ileri sürülmesi gerekir.
d) İptal hakkını kullanmak isteyen kişinin bu amaçla bir iptal davası açması gerekir.
e) Butlan sebebinin, öğrenildiği andan itibaren 1 yıl ve her halde 10 yıl içinde dava ile ileri sürülmesi gerekir.
AÇIKLAMA:

Bir sözleşmenin bazı hükümleri geçerli bazıları geçersiz ise nispî değil kısmi butlan sözkonusu olur.
Butlan gibi eksikliği de hâkim resen dikkate alır.

İptal hakkının kullanılabilmesi için kural olarak bir dava açmaya gerek yoktur. iptal hakkı varması gerekli tek taraflı bir irade beyanıyla kullanılabilir.
Butlanı ileri sürmek bir zamanaşımı süresi ile sınırlandırılmamıştır.

S. 17. Aşağıdakilerden hangisinde doğrudan temsil yoktur?
I. A'nın, B adına ve hesabına bir ev kiralamasında II. Ayşe'nin, bir giyim mağazasında görevli tezgâhtardan gömlek alması ve fakat mağazanın kime ait olduğunu bilmemesi

durumunda III. Ahmet'in bakkala ekmek almaya giden arkadaşı Hasan'a, kendisi için de bir gazete almasını söylemesi ve Hasan'ın gazeteyi alırken Ahmet için aldığını söylememesi halinde

a) Yalnız II b) Yalnız III c) II ve III d) I, II ve III e) Sayılanların hepsinde doğrudan temsil ilişkisi vardır.

AÇIKLAMA:

Doğrudan temsilden söz edebilmek için ya temsilcinin temsil olunan adına ve hesabına işlem yapması (yani üçüncü kişinin temsil olunanı bilmesi) veya üçüncü kişi temsil olunanın kim olduğunu bilmese bile temsilcinin bir başkası için işlem yaptığını bilmesi ya da üçüncü kişi açısından kim ile işlem yaptığının önemli olmaması gerekir. Bakkaldan ekmek alma olayında üçüncü kişi konumundaki bakkal açısından temsilci ile mi temsil olunan ile mi işlem yapıldığının bir önemi yoktur.

S. 18. Köleliğin olmadığı hukuk sistemi aşağıdakilerden hangisidir?

a) Iustinianus Dönemi Roma Hukuku b) Eski Türk Hukuku c) İslâm Hukuku d) Osmanlı Hukuku e) Hiçbiri

S. 19. Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

a) Aile babası bulunmayan bir kimse, yeni doğmuş da olsa sui iuris olurdu. Erkek ya da kadın olması fark etmezdi.
b) Evlenen kadın alieni iuris ise, manus yapılmadığı müddetçe kendi pater familias'ının patria potestası altında kalmaya devam ederdi.
c) Pater familias isterse, bir aile evlâdını emancipatio muamelesini yapmak suretiyle sui iuris hale getirebilirdi.
d) Boşanan kadın, başka bir işleme gerek kalmaksızın kendiliğinden sui iuris hale gelirdi.
e) Yeni doğmuş bir erkek çocuk, eğer aile babası ölmüşse, doğar doğmaz pater familias statüsünü kazanırdı.

AÇIKLAMA: Boşanma, koca hakimiyetindeki kadını kendiliğinden sui iuris hale getirmiyordu. Eğer manus işlemi yapılmış ve kadın koca hakimiyetine girmişse, boşanmadan sonra kadının koca hakimiyetinden çıkmasına yönelik bir işlemin yapılması gerekiyordu. Manus yapılmamış ve kadın kendi babasının hakimiyetinde kalmışsa yani alieni iuris ise, evlilik ile sui iuris hale gelmiyordu. Kendi babasının hakimiyeti altında kalmaya devam ediyordu.

Boşanma halinde de yine kendi babasının hakimiyetinde kalmaya devam ederdi.

S. 20. Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

a) Kölesini bir ticarî işletmesinin başına yönetici olarak atayan efendi, peculium vermese bile, kölenin o ticari işletme ile ilgili tüm borçlarından sorumluydu.
b) Kölenin işlediği haksız fiillerden dolayı efendi, verdiği peculium ile sınırlı olarak sorumlu tutulurdu.
c) Aile evlatlarının üçüncü kişilere karşı olan borçları kural olarak tam borçtu.
d) Aynı aile içinde yaşayan kişilerin birbirlerine karşı olan borçları tabiî borçtu.

e) Kölenin peculiumu olmasa bile, efendisinin izni ile yaptığı işlemlerden dolayı efendi sorumlu tutulurdu.
AÇIKLAMA: Peculium'un haksız fiil ile bir ilgisi yoktu. Peculium'u olmasa bile kölenin haksız fiilinden dolayı efendi sorumluydu. Ancak bu sorumluluk noxal sorumluluktu. Efendi ya zararı öder ya köleyi zarar görene teslim ederek sorumluktan kurtulurdu.

S. 21. Aşağıdakilerden hangisi hukuki işlem ehliyeti ile ilgili değildir?

a) Yaş b) Cinsiyet c) Akıl hastalığı d) Infamis olmak e) Müsrif olmak

AÇIKLAMA: Infamis (şerefsiz) olmak hukuki işlem ehliyetini değil hak ehliyetini kısıtlıyordu.

S. 22. Aşağıdakilerden hangisi teferruat (eklenti)'tır?

a) Ayşe'nin küpesi

b) Geminin pusulası c) Arazi üzerindeki binalar

d) Çatıda duran kiremitler e) Otomobilin kapısı. AÇIKLAMA:
Ayşe eşya olmadığı için küpesi de teferruat değildir.
Arazi üzerindeki binalar mütemmim cüzdür.

Çatıda duran kiremitler ve otomobilin kapısı da mütemmim cüzdür.

S. 23. Aşağıdakilerden hangisi/hangileri doğrudur?

I. Roma Hukukunda evlenme esnasında şahide ihtiyaç olmadığı gibi resmi memura da gerek yoktu.

II. İslâm hukukunda nikâh akdine imamın ve şahitlerin katılması şarttı.

III. Bugünkü hukukumuzda nikâh memurunun katılmadığı evlilik yok hükmündedir.

a) Yalnız I b) Yalnız II c) Yalnız III d) I ve II e) I ve III

AÇIKLAMA: İslam Hukukunda nikah akdine imamın iştirak etmesi şart değildir.

S. 24. Roma'da, aşağıdakilerden hangisi alış verişe konu olabilen eşyadır?
a) Kutsal eşya b) Mezarlar c) Kutsanmış eşya d) Res mancipi'ler e) Denizlerin sahilleri
AÇIKLAMA: Res mancipiler, İtalya arazisi, köleler ve yük ve çeki hayvanlarıydı. Bunların hepsi ticari işlemlere konu olabilirdi. Ancak diğerleri özel mülkiyete dolayısıyla alış verişe konu olamayan eşyadır.

S. 25. Sahibine, usus, fructus ve abusus yetkilerinin tamamını veren hak, aşağıdakilerden hangisidir?
a) Mülkiyet hakkı b) Alacak hakkı c) Geçit hakkı d) İntifa hakkı e) Aynî hakların tamamı
AÇIKLAMA: Mülkiyet hakkı sahibine usus (kullanma) fuructus (semerelerinden yararlanma) ve abusus (tasarruf etme yetkilerini veren (en geniş yetkileri bahşeden) bir ayni haktır. Diğer hakların hiçbiri bu üç yetkinin tamamını vermez.

S. 1. Roma'da Cumhuriyet Döneminde görev yapan Magistra'larla ilgili söylenenlerden hangisi yanlıştır?
a) Consuller bir yıl görev yapardı ve görevleri bittikten sonra on yıl boyunca tekrar consul olamazlardı.
b) Devleti iki consul birlikte yönetirdi; her konuda eşit yetkilere sahip iki consul'ün birbirini veto hakkı vardı.
c) Consullerden biri diğerini dictatör ilan edebilirdi: Ancak, dictatör'ün görev süresi en çok altı aydı ve diğer consul'ün görev süresiyle sınırlıydı.
d) Consuller dilerlerse magistra sıfatıyla yargılama faaliyetlerine de katılabilirlerdi.
e) Praetor urbanus (şehir praetoru) Roma vatandaşlarının birbirlerine karşı açtıkları davalara bakarken, praetor peregrinus (yabancılar praetoru) yabancıların birbirlerine karşı açtıkları davalara bakmakla görevliydi.

S. 2. Hangisi Cumhuriyet Dönemi Roma Hukuku için söylenemez?

a) Eski Hukuk Döneminin genel özellikleri bu dönemin ortalarına kadar devam etmiştir?
b) Ius Honorarium adı verilen ve magistralar tarafından konulan kurallardan oluşan hukuk bu dönemde ortaya çıkmaya başlamıştır.
c) Gaius, Paulus, Labeo, Ulpianus gibi büyük hukukçular bu dönemde yetişmiştir.
d) Ius Gentium bu dönemde ortaya çıkmış ve Ius Civile'yi etkilemeye başlamıştır.
e) Praetor'lar bu dönemde edictum yayınlamaya başlamıştır.

S. 3. XII Levha Kanunu hangi dönemde yapılmıştır?
a) Krallık Dönemi b) Cumhuriyet Dönemi c) İlk İmparatorluk Dönemi d) Son imparatorluk Dönemi e) Iustinianus Dönemi

S. 4. Ayıba karşı tekeffül hükümleri ilk defa hangi magistralar tarafından konulmuştur?
a) Consuller b) Praetorlar c) Censorlar d) Aedilis curulisler e) Tribunus plebisler

S. 5. Prateor beyannameleri hangi dönemde dondurulmuştur?

a) Krallık Dönemi b) Cumhuriyet Dönemi c) İlk İmparatorluk Dönemi d) Son imparatorluk Dönemi e) Iustinianus Dönemi

S. 6. Klâsik Dönem olarak bilinen Roma Hukukunun en parlak dönemi hangi siyasî dönemde yaşanmıştır?

a) Krallık Dönemi b) Cumhuriyet Dönemi c) İlk İmparatorluk Dönemi d) Son imparatorluk Dönemi e) Iustinianus Dönemi

S. 7. Roma Hukukunun Avrupa Hukukunu etkilemesinde hangisi en çok pay sahibidir?

a) Glosatorlar b) Postglassatorlar c) Praetorlar d) Tabii hukuk mektebi e) Sabinianuslar

S. 8. Roma'da, bugünkü iptal müeyyidesine en çok benzeyen müeyyide aşağıdakilerden hangisiydi?

a) In integrum restitutio b) Actio c) Exceptio d) Interdictum e) Stipulatio

S. 9. Bugünkü soyut (sebebe bağlı olmayan) hukukî işlemlerin temeli sayılabilecek olan işlem Roma Hukukunda hangisi idi?

a) Stipulatio b) Satım c) Taahhüt işlemleri d) Tasarruf işlemleri e) kazandırıcı işlemler

S. 10. Senatonun princepslerin güdümüne girmesi, yargının bağımsızlığını kaybetmesi, böylece yasama, yürütme ve yargı yetkilerinin princepslerin elinde toplanması hangi sonucu beraberinde getirmiştir?

a) Çok başlılık ortadan kalktığı için daha güçlü ve huzurlu bir toplum yapısı ortaya çıkmıştır.

b) Güçlenen princepsler düşmanlarla mücadelede daha çok başarılı olmuşlar ve Romanın sınırları genişlemiştir.

c) Kararlar daha çabuk alınabildiği için ekonomik istikrar ve gelişme sağlanmıştır.

d) Yargılamayı özel hakemler yerine imparatora bağlı uzman hâkimler yaptığı, yasama alanında da yine uzmanların hazırladığı tasarılar senatoda kolayca kanunlaştığı için daha adil bir hukuk düzeni tesis edilebilmiştir.

e) Cumhuriyet rejimi tamamen ortadan kalkmış, imparatorluğa geçilmiştir.

S. 11. Corpus Iuris Civilis'in, hukuk öğrencilerine hitaben yazılmış bir ders kitabı özelliği taşıyan ancak imparator iradesini yansıttığı için kanun gücünde olan, hukuk kurumlarının belli bir sistem dahilinde anlatıldığı bölümüne ne ad verilir?

a) Institutiones b) Codex c) Novellae d) Digesta e) Pandectae

S. 12. Aşağıdakilerden hangisi hukukî işlemin zorunlu unsurlarından değildir?

a) İrade beyanı

b) Real akitlerde malın teslimi

c) Şekle bağlı sözleşmelerin öngörülen şekilde yapılması

d) Hukuki sonuç

e) Sayılanların tamamı zorunlu unsurdur.

S. 13. Hangisi tek taraflı hukukî işlem değildir?

a) Temsil yetkisi verilmesi b) Vakıf kurma c) Takas d) Bağışlama e) Fesih

S. 14. Aşağıdaki işlemlerden hangisi taahhüt işlemlerinin özelliklerinden değildir?

a) Henüz üretilmeyen ya da başkasına ait olan mallar geçerli bir şekilde taahhüt işlemine konu yapılamazlar.

b) Aynı konuda birden fazla taahhüt işleminin yapılması mümkündür ve hepsi aynı derecede geçerlidir.

c) Taahhüt işlemleri malvarlığının pasiflerini arttırırken aktiflerine doğrudan etki etmezler.

d) Taahhüt işlemleri taraflar arasında borç ilişkisi kurarlar ancak hakkı karşı tarafa devretmezler.

e) Günümüzde, modern hukuk sistemlerinde taahhüt işlemleri alanında akit serbesti ilkesi geçerlidir. Oysa Roma hukukunda numerus clausus ilkesi geçerliydi.

S. 15. Aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

a) Sebebe bağlı işlemlerde sebebin varlık ve geçerliliğini alacaklı ispat etmek zorundayken soyut işlemlerde geçerli bir sebebin bulunmadığını borçlu ispat etmek zorundadır.

b) Sebebe bağlı işlemlerde sebep geçerli değilse verilen şeyler istihkak davası ile geri alınabilirken soyut işlemlerde istihkak davası açılamaz.

c) Sebebe bağlı işlemlerde sebep geçerli değilse devredilen taşınmazlar tapu sicilinin düzeltilmesi davası ile geri alınabilir.

d) Soyut bir işlem ile bir taşınmaz devredilmişse tapu sicilinin iptali davası açılamaz.

e) Soyut hukukî işlemlerde verilenler sebepsiz zenginleşme davası ile geri istenebilir.

S. 16. Aşağıdakilerden hangisinde her zaman bir esaslı hatanın varlığından söz edilebilir?

a) Hukukî işlemin karşı tarafının kimliğinde düşülen hata b) Hukukî işlemin konusunda hata

c) Edim ya da karşı edim miktarında hata d) Hesap hatası e) Saik hatası

S. 17. Aşağıdakilerden hangisi ikrahın (korkutmanın) unsurlarından değildir?

a) Yakın bir tehlikenin olması
b) Tehlikenin, ikraha maruz kalanın kendisinin veya yakınlarının mal ya da şahıs varlığına yönelik olması
c) İkraha maruz kalanın yerine koyacağımız objektif üçüncü kişinin de böyle bir ikrahın varlığı halinde korkarak işlem yapacağının söylenebilir olması.
d) Tehdidin hukuka aykırı olması ya da hukuka uygun olsa bile karşı tarafın zor durumda bulunmasından istifade edilerek aşırı bir menfaat temin edilmesi
e) Korkutma fiili ile hukukî işlemin yapılması arasında illiyet bağının (sebep – sonuç ilişkisinin) bulunması

S. 18. Aşağıdakilerden hangisi Roma Hukukunda, Iustinianus Döneminde dahi bilinmemektedir?
a) Fahiş gabin prensibi b) Doğrudan temsil c) Erteleyici şarta bağlı işlemler d) Hata
e) Muvazaa

S. 19. Aşağıdakilerden hangisi butlan (kesin hükümsüzlük) sebebi değildir?
a) Temyiz kudretinin yokluğu b) Ahlâka aykırılık
c) Başlangıçtaki imkânsızlık d) Şekle aykırılık e) İrade bozukluğu halleri

S. 20. A'nın kölesi K, B'nin evini yakarak 1500 AS zarar vermiştir. Piyasa değeri 1000 As olan K'nın 500 As peculium'u bulunmaktadır. A, yangını duyar duymaz K'yı E'ye satarak mülkiyetini devretmiştir. Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
a) B, uğradığı zararın tazmini için A aleyhine dava açabilir. Fakat A'nın sorumluluğu 500 As ile sınırlıdır.
b) B, E aleyhine dava açabilir. Fakat E'nin sorumluluğu 500 As ile sınırlıdır. E ya 500 AS'ı öder ya da köleyi B'ye teslim ederek sorumluluktan kurtulur.
c) B, E aleyhine dava açabilir. Bu davada mahkûm olan E'nin ya zararın tamamını tazmin etmesi ya da köleyi zarar gören B'ye teslim etmesi gerekir.
d) B, A aleyhine dava açabilir. A, köleyi teslim etme imkânı kalmadığı için zararın tamamından sorumludur.
e) B, A aleyhine dava açabilir. A'nın sorumluluğu 1000 As ile sınırlıdır.

S. 21. Aşağıdakilerden hangisi Roma'da aile evlâtları için söylenemez?
a) Aile evlâtlarının hak ehliyetleri hiç yoktu.
b) Aile evlâtlarının üçüncü kişilere karşı olan borçları tabii borçtu.
c) Aile evlâtlarına peculium verilmişse aile babası verilen peculium nispetinde aile evlâtlarının borçlarından sorumluydu.

d) Haksız fiil işleyen aile evlâdını aile babası zarar görene noxa olarak teslim edip sorumluluktan kurtulabiliyordu. Ancak bu usul Iustinianus Döneminde terk edilmişti.
e) Aile evlâtlarının malvarlığı olmadığı için iktisap ettikleri şeyler aile babasına ait olurdu.

S. 22. Aşağıdakilerden hangisi hukukî işlem ehliyetini kısıtlayan sebeplerden biri değildi?

a) Şerefsizlik b) Kadın olmak c) İsraf d) Yaş küçüklüğü e) Akıl hastalığı

S. 23. Evlenme engelleri ile ilgili söylenenlerden hangisi doğru değildir?
a) Roma Hukukunda Romalı bir kadın yabancı erkekle evlenemezdi. İslâm Hukukunda da Müslüman kadın gayri Müslim erkekle evlenemez. Bugünkü hukukumuzda ise din ya da vatandaşlık evlenme engeli değildir.
b) Her üç hukuk sisteminde de üçüncü dereceye kadar kan hısımlığı evlenme engelidir.
c) Her üç hukuk sisteminde de evlâtlık ilişkisi evlenme engelidir.
d) Roma ve Türk Hukukunda evli olmak bir evlenme engeli olduğu halde İslâm hukukunda erkekler için böyle bir engel bulunmamaktadır.
e) Roma'da, Hıristiyanlıktan sonra vaftiz babası olmak evlenme engeliydi. İslâm hukukunda ise süt kardeşliği evlenme engeli sayılmıştır. Bugünkü hukukumuzda her iki sebep de evlenme engeli sayılmamaktadır.

S. 24. Manus işlemi ile ilgili söylenenlerden hangisi doğru değildir?
a) Manusun yapılması ile kadının malları kocasının hakimiyeti altına girdiği için aralarında bir çeşit malbirliği rejimi geçerli oluyordu.
b) Manusun yapılmasıyla birlikte kadın, önceden sui iuris olsa bile hak ehliyetini kaybediyordu.
c) Manus yapılmamışsa bile evlilik bir yıl boyunca kesintisiz olarak devam etmişse manus kurulmuş saylıyordu.
d) Manus yapılmamışsa ve kadın da sui iuris ise, karı koca arasında mal ayrılığı rejimi geçerliydi.
e) Boşanma halinde manus da kendiliğinden sona eriyor ve kadın sui iuris hale geliyordu.

S. 25. Aşağıdakilerden hangisi mütemmim cüz (bütünleyici parça) sayılır?

a) Çatıda duran kiremitler b) Duvara asılan tablo c) Arabanın bagajındaki yedek lastik d) Geminin pusulası e) Bisikletin pompası

Ödül sorusu: S. 26. 1995 yılında şüpheli bir trafik kazasında kaybettiğimiz Batı Trakya Türklerinin unutulmaz lideri aşağıdakilerden hangisidir?
a) Dr. Sadık Ahmet b) İsa Yusuf Alptekin c) Mustafa Cemil Kırımoğlu d) İsmail Gaspıralı e) Ebulfez Elçibey

Milletvekilliği düşürülme sebeplerinden hangisine karşı iptal davası açılamaz.

A) istifa

B) mv ile bağdaşmayan hizmet/görev

C) kesin hüküm giyme

D) devamsızlık (1 ay içinde 5 bileşime katılmama)

E) Kamutüzel görevi

TBMM'nin iç yapısı ve çalışma düzenine ilişkin hükümlerden hangisi anayasada düzenlenmemiştir ?

A) iç tüzük

B) Başkanlık Divanı

C) Meclis Başkanının Seçimi

D) Siyasi Parti grupları

E) Danışma Kurulu

TBMM, tatil veya ara verme sırasında aşağıdakilerinin hangilerinin İstemi üzerine toplanır ?

I- TBMM Başkanı

II- Danışma Kurulun o.üstü durumunda çağrısı

III- Cumhurbaşkanı

IV- Üyelerin 2/5'nin yazılı istemi üzerine

V- Tüm siyasi parti başkanlarının yazılı istemi

A) 1-3-5

B) 1-3

C) 2-5

D) 4-5-3

E) 1-2-4

İmparator ..... MS 212 yılında çıkardığı ..... ile roma sınırları içinde yaşayan herkese bası küçük istisnalarla Roma vatandaşlığı tanıdı.

Romayı tehdit eden iç ve dış tehlikelere karşı magistralarsan birisi diğerini dictator seçer bu seçimi yapan magistara hangisidir ?

-Consul

Cumhuriyet devrinde imperium yetkisi olan magistralar hangisidir ?

- Consül , preatör, dictatör

Corpus ius civilis'in bölümlerinden hangi ikisi imparator emirnamelerinden oluşur ?

-novalle, codex

Roma şehrinin yapısını oluşturan toplulukları küçükten büyüğe doğru sıralayınız?

Gens, curia, tribus, civitas

Romada köle azat etme şekillerini yazınız ?

- azat etme

- Değnekle azat etme

- Sayım sırasında azat etme

- Vasiyetname ile azat etme

- Kilisede azat etme

Aşağıdakilerin hangisi/leri tek taraflı hukuki işlem değildir ?

I-Sözleşmenin Feshi

II- Bağışlama Vaadi

III- vakıf kurma

IV- Temsil yetkisi verme

V- Takas

Cevap : yalnız II

Not : Not: Takas, mal ile malın değiştirilmesi değildir. Karşılıklı ve aynı cinsten borçların mahsup edilerek en öz borç tutarınca sona irdirilmesidir.

Manus nedir ?

Kadının tüm malvarlığı ile birlikte kocasının ya da onun aile babasının hâkimiyeti altına girmesi sonucunu doğuran işlem

Roma hukuku Türk hukukunu en çok hangi alanda etkilemiştir ?

- borçlar hukuku

Aşağıdakilerin hangisi mutlak hak değildir ?

A) mülkiyet hakkı

B) Rehin hakkı

C) alacak hakkı

D) geçit hakkı

Cevap : C

Aşağıdakilerin hangisi hak ehliyetini sınırlayan hallerdendir ?

A) din

B) infamia

C) savurganlık

D) azatlılık

Cevap : C